

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

2 лютого 2024 року

Веде засідання голова Комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, давайте починати засідання Комітету з питань правової політики. В нас включений відеозапис засідання. Повідомляю, що у відповідь на пропозицію провести засідання комітету в режимі відеоконференцзв'язку надійшла згода більше половини членів комітету, отже, можемо проводити, у відповідності до Закону "Про комітети Верховної Ради України". Встановлюємо кворуму, колеги.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Божик. Божик Валерій Іванович.

Васюк.

ВАСЮК О.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Тута.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко – тута, добре.

Гулько. Гулько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко присутній.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров.

МАКАРОВ О.А. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов є.

Німченко. Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Дякую.

Соболев. Соболев.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс Ігор Павлович.

БОЖИК В.І. Денис Вячеславович, Божик доєднався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Божик, дякую. Божик є.

Давайте ще раз питаю, кого немає.

Гунько.

Німченко.

Соболев.

Фріс.

Секретаріат, попрошу зв'яжіться з тим, кого нема, особливо з Ігорем Павловичем Фрісом, бо він – голова якраз підкомітету, чиї законопроекти виносяться.

КОЛІСНИК І.В. Вже доєднується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повідомте, коли доєднається.

КОЛІСНИК І.В. Вже доєднався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс Ігор Павлович. Фріс. Ігор Павлович Фріс. Бачу, підключається. Фріс Ігор Павлович, перевіряємо явку, кворум встановлюємо. Да, Ігор Павлович Фріс, скажіть, чи присутні ви на засіданні комітету. Бачу, що підключився.

ВЛАСЕНКО С.В. Перефразовуючи Марка Твена, інформація про його підключення була трошки передчасною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, все нормально. Ігор Павлович, щось зі звуком. Ми вас бачимо, але не чуємо, на жаль. Перепідключитесь, давайте перепідключайтесь, почнемо. Давайте почекаємо Ігоря Павловича.

Ану скажіть, Тимур, чи перепідключився Ігор Павлович Фріс?

ЛОНГИНЕНКО Т.В. Тільки зараз у конференцію підключився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, підключився. Ігор Павлович, ви нас чуєте?
Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. На місці, пане голово. Щось у мене зі звуком. Я вже на іншому підключився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, бачимо. Все, Ігор Павлович, приймається. Є ви на засіданні. Ігор Павлович, ви можете тільки один вимкнути.

ФРІС І.П. Так і зробив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб я сам себе не чув. Дякую.

Отже, встановлюємо кворум у нас.

16 членів комітету присутні, кворум є. Отже, оголошую засідання комітету відкритим. Нагадаю, що проект порядку денного було розіслано народним депутатам завчасно, отже переходимо до прийняття порядку денного за основу.

Прошу голосувати.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За – Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За – Князевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров. Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, рахуємо. 16 членів комітету – за, проти – 0, утрималися – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Якщо є пропозиції до порядку денного, якщо немає, будемо переходити до голосування. Сергій Демченко, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, добрий день. В мене є пропозиція наступного змісту. Відповідно до норм Регламенту наш комітет має повноваження по розгляду питання на те, що чи суперечать норми того чи іншого законопроекту Конституції, положенню Конституції України. Коротко це оцінка відповідності законопроектів та проектів інших актів Верховної Ради України і Конституції України. Відповідно до картки документа

законопроекту 10449 це законопроект, пов'язаний із змінами до законодавства, пов'язаний з мобілізацією, внесений урядом. Наш комітет визначений одним з комітетів для підготовки і попереднього розгляду даного законопроекту.

Враховуючи, що предметом нашого відання саме є це питання і наслідком розгляду нашим комітетом таких законопроектів є визнання відповідності положень цих законопроектів Конституції, і наслідком чого, якщо є невідповідність, то це є підставою невключення до порядку денного Верховної Ради України відповідних законопроектів. Вважаю за необхідне призначити відповідне засідання комітету для надання висновку про відповідність законопроекту 10449 положенням Конституції України.

Тому я пропоную першим питанням порядку денного визначити питання щодо скликання засідання комітету для надання висновку про відповідність законопроекту 10449 положенням Конституції. Прошу це питання проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Да, я би просто хотів, у мене теж було питання аналогічне, але я його, з вашого дозволу, пане голову, сформулюю трошки по-іншому. Я вважаю, що ми сьогодні можемо розглянути це питання, включивши його в порядок денний. Якщо під час обговорення цього питання ми прийдемо до висновку, що нам необхідно висновок підкомітету, тоді приймемо рішення відправити на підкомітет і далі приймемо рішення, як нам діяти з цим законопроектом. Нам нічого не заважає сьогодні цей законопроект розглянути.

Я хочу нагадати, коли в нас був попередній законопроект, там була трошки інша ситуація, не така, як зараз. Ми тоді розуміли, що законопроект буде докорінно змінений в комітеті, і тоді ми не розглядали це питання, ми

тоді обговорювали можливість змінений законопроект розглянути. Зараз ніяких змін немає, він Кабмін новий законопроект, його треба розглянути на предмет конституційності. Ми це можемо зробити сьогодні.

Дякую, пане голову, прошу включити це питання сьогодні в порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто у нас дві пропозиції. Перша пропозиція щодо визначення, як було сформульовано, щодо визначення засідання комітету.

ДЕМЧЕНКО С.О. Щодо скликання засідання комітету для надання висновку про відповідність законопроекту 10449 положенням Конституції України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо скликання, да. І друга в нас пропозиція включити сьогодні в порядок денний законопроект 10449. Я так розумію, по черзі поставимо обидві пропозиції, перед цим я скажу. Оскільки я бачу там по цьому законопроекту немає ще навіть висновку ГНЕУ, по цьому законопроекту, він не опрацьований ще ні на базі підкомітету, ніде. Тому я в залі не вважаю можливим його розглядати, тим більше такі серйозні законопроекти великі сьогодні на комітеті. Тому не зможу підтримати пропозицію пана Сергія Власенка от і, на жаль, не зможу підтримати і пропозицію пана Сергій Демченка щодо призначення, скликання комітету от.

Тому що, коли буде, моя думка така, що коли буде висновок Головного науково-експертного управління, якщо це буде відповідним чином опрацьовано, тоді... цей законопроект може бути, розглядатися і так далі от. Тому, власне, не підтримано ні одну, ні іншу пропозицію.

Прожу переходити до голосування. Спочатку за пропозицію Сергія Демченка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Пане голову!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зараз голосування ставлю.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, пане голово, я руку підняв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозицію Сергія Демченка. Ну і що, так я ставлю на голосування вашу пропозицію.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я до цього підняв руку і у нас немає визначеним законом якогось правила, що та чи інша особа має право на завершальне слово, і після неї ніхто не може говорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А при чому тут завершальне? Я вашу пропозицію, ту яку ви озвучили ставлю на голосування.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Я хотів уточнити. Колеги, прошу цю пропозицію, я сказав, поставити першим питанням порядку денного, тому що вона коротка, зрозуміла. Ми визначаємо виключно дату, коли ми проведемо відповідне засідання, розглянемо цей законопроект в обов'язковому порядку. Тому у мене таке уточнення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція Сергія Демченка. Прошу переходити до голосування.

Я – утримаюсь, буду скоріш за все.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько. Гунько.
Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич – за.

Макаров. Макаров.

Маслов – утримався.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов. Пузанов.

Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто у нас ще, Гунько, Макаров, Німченко, Пузанов, Соболев? Рахуємо. 7 членів комітету – за. 7 – утримались. Отже, рішення не прийнято.

Дякую, колеги.

Друга пропозиція Сергія Власенка ставиться на голосування.

Аналогічно, як я сказав, за цих мотивів буду утримуватись. У нас немає висновку ГНЕУ, немає нічого. Тому сьогодні на комітеті ми розглядати це не можемо, воно не підготовлено взагалі питання.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров.

Маслов – утримався.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахуємо. Шість членів комітету – за, сім – утрималося. Отже, рішення не прийнято.

Дякую, колеги.

Все, тоді переходимо до прийняття порядку денного в цілому.
Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.
Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За, Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш – за.

Пузанов.

Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріс. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс - за.

Отже, рахуємо. Чотирнадцять членів комітету – за, проти – нуль, утримались - нуль. Отже, рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Переходимо до першого питання нашого порядку денного.

Перше – це проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із заборною відчуження об'єктів нерухомого майна, придбаних (у тому числі проінвестованих/профінансованих) з використанням житлового сертифіката на придбання об'єкта житлової нерухомості (реєстраційний номер 10208). Прошу голову профільного підкомітету Фріса Ігоря Павловича доповісти про результати розгляду на підкомітеті із зазначеного питання.

Дякую.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

Пригадуєте, колеги, як ми дуже швидко розглядали цей законопроект у першому читанні, необхідність була викликана тим, що розпочалася процедура використання житлових сертифікатів, які застосовуються при розрахунках для придбання нерухомого майна, яке було знищено під час військової агресії Російської Федерації проти України.

І на сьогоднішній день вже обробляються такі договори, вже використовуються ці житлові сертифікати, люди купляють житло на всій території України, і фінансування вже урядом розпочато. Враховуючи те, що Законом про компенсаційні механізми було передбачено необхідність накладення заборони відчуження на вказані об'єкти нерухомого майна протягом п'ятирічного строку, і така норма була відсутня в чинному законодавстві про нотаріат, нам необхідно було внести відповідні зміни. Але вони, якщо пригадаєте були пов'язані так само з необхідністю внесенням

комплексних змін в цій частині в Закон про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно і в Закон "Про іпотеку". Враховуючи це, колегами народними депутатами, до цього законопроекту до другого читання було подано 54 поправки і пропозиції. Але відверто вам скажу, що більшість цих правок вона була або відхилена, або врахована редакційно, і на базі підкомітету ми попрацювали і зробили зведений законопроект до другого читання з урахуванням позицій Міністерства юстиції України, Нотаріальною палатою України, Міністерства інфраструктури. І вашій увазі була подана відповідно таблиця до другого читання, де ви могли ознайомитися з кінцевою редакцією законопроекту в редакції комітету. Тому що пропонується саме викласти і доповнити порівняльну таблицю комітетськими правками, які в принципі формують загальну візію цього законопроекту або кінцевої редакції, яка була вже узгоджена.

Вчора ми мали дуже довгу бесіду з Сергієм Олексійовичем Демченком, який висловлював певні позиції, певні зауваження і я думаю, що зараз він їх озвучить в частині надання, можливо, все ж не так зауваження в більшості пояснень з боку Міністерства юстиції, Нотаріальної палати по деяким моментам, які він хоче почути, які зрозумілі виходячи з тексту цієї таблиці. Але комплексно підкомітетом була більшістю голосів підтриманий висновок комітету і рекомендовано з врахуванням пропозицій комітету викласти законопроект, і прийняти його в другому читанні та в цілому.

Детально, напевно, я не буду зупинятися по кожному пункту, але поясню, що були внесені зміни в Закон "Про нотаріат" в частині того, що не є нотаріальною таємницею, а саме внесення інформації в Реєстр пошкодженого або знищеного майна і компенсаційний реєстр того майна, яке використовується в порядку компенсації, не є порушенням нотаріальної таємниці.

Були внесені відповідні зміни, які дуже давно були нагальними в частині того, що при посвідченні договору іпотеки не потрібно додатково накладати обтяження заборонаю відчуження, сама іпотека вже є обмеженням

того, щоби іпотекодавець не мав можливості розпорядитися цим майном або провести державну реєстрацію припинення або переходу права на таке майно. Були внесені відповідні зміни у Закон про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, в частині реєстрації іпотеки, в частині можливості обтяження певного майна додатковими речовими правами про наявні заборони відчуження, а якраз ця заборона буде виникати внаслідок придбання майна за рахунок сертифікатів і існувати, бути чинною протягом 5 років. Зразу поясню чому така думка і така норма виникла стосовно обмеження п'ятирічним терміном. Держава компенсує вартість вказаного майна і вважає, що така людина повинна далі продовжувати жити в державі, а не продати це майно і виїхати за межі держави. Тобто це була логіка, саме чому держава в тому числі компенсує вказану вартість нерухомості.

Плюс в Законі "Про іпотеку" заборонено таке майно передавати в наступну іпотеку. Тобто ми прибираємо можливість зловживань і, скажемо так, якихось схем і механізмів щодо отримання коштів і перепродажу цього майна, отриманого, придбаного за рахунок сертифікату. І в кінцевому ми внесли відповідні зміни в Закон про компенсацію, яким визначили глосарій і врегулювали, скажемо, ті розчленування, да, в законі, де в одному місці були одні об'єкти нерухомості, це були об'єкти житлової нерухомості, в другому інші. Тобто ми впорядкували і визначили, що таке об'єкт житлової нерухомості, додавши до нього в тому числі частку у праві власності на такий об'єкт, тому що, наприклад, вже нотаріуси стикнулися з ситуацією, коли в Києві придбавалося комунальне майно, комунальні квартири, а вони були зареєстровані як частка у праві власності і було складно, скажемо так, їх оформити.

Така загальна конструкція, загальна концепція. Готовий відповісти на всі питання. У нас тут присутнє Міністерство юстиції, присутня Нотаріальна палата, я думаю, вони мені допоможуть, якщо я не буду мати можливості, що навряд чи, в принципі, відповісти на ці питання, але давайте спробуємо. Така-от конструкція.

В принципі, підкомітет рекомендує прийняти в редакції комітету цей законопроект в цілому з урахуванням правок комітету. І плюс там буде ще одна правочка, в кінці я вже її доповню, вчора була ввечері, одне слово замінено в частині тієї таблиці, яка є, нам треба буде її просто переголосувати саме цю норму і поправити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

Чи є у нас представники від авторів законопроекту на засіданні комітету 10208? Якщо є, підніміть руку. Якщо немає, тоді слово надаю Міністерству юстиції. Ваша позиція по цьому законопроекту.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Доброго дня, шановні колеги. Ми плідно попрацювали з підкомітетом, з Нотаріальною палатою, наші зауваження були враховані. Цей законопроект має дуже важливе соціальне значення, його очікують люди, очікує Мінінфраструктури як головний орган, що адмініструє відповідні проекти. І просимо відповідно підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Міністерство юстиції.

Ігор Павлович, Нотаріальній палаті, да, ви пропонували слово?

ФРІС І.П. Да, якщо можна, є Інна Бернацька, вона зараз присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Інна Бернацька, вам слово.

БЕРНАЦЬКА І.М. Добрий день, колеги. Насправді цей законопроект один з найскладніших за останній час, тому що ви знаєте, що наш Закон "Про нотаріат" в особливій частині, там, де процес, дуже скоренький. І коли ми вносимо такі інновації, як сертифікати, спеціальні майнові права, багато є неузгодженостей. Ми погодили всі правки з Міністерством юстиції, з Ігорем

Павловичем, я їх надавала для помічника Олени Шуляк. Ми підтримуємо повністю всю цю таблицю, яка була надіслана Ігорем Павловичем, і цю правку, про яку він говорить, теж підтримуємо і дуже очікуємо цей закон, коли він буде прийнятий, дасть бог, і Верховна Рада прийме таке рішення, ви побачите, скільки проблем, якщо ми практичну частину розпишемо, ми врегулювали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ігор Павлович Фріс, тоді пропозиція така.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, у нас, да, у нас та пропозиція, яку необхідно поставити на голосування, в таблиці це у нас дев'ятнадцятий, номер дев'ятнадцятий пункт, а правка, десь на рівні 40-ї правки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз-зараз, чекайте. Зараз я теж відкрию.

ФРІС І.П. Це дев'ятнадцятий пункт в таблиці.

_____. Ми додаємо тільки слово "мати"?

ФРІС І.П. Ні, ми міняємо слово, у нас є пункт восьмий: житловий сертифікат використовується отримувачем компенсації для фінансування придбання об'єкта житлової нерухомості (у тому числі інвестування/фінансування його будівництва), земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, (кома) частки у праві власності на таке майно. Обсяг такого фінансування у нас слово "дорівнює" грошовій сумі, зазначеній у житловому сертифікаті, а нам треба поправити: обсяг такого фінансування не перевищує грошової суми, зазначеної у житловому сертифікаті, тому що

сума може бути меншою і не потрібно використовувати всю вартість житлового сертифіката. Міняємо слово "дорівнює" на слово "не перевищує".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секретаріат, колеги, скажіть, будь ласка, це пропозиція у нас та, яка в правій колонці, це у нас правки чії?

Просто ми тоді що маємо, комітетську правку чи...?

КОЛІСНИК І.В. Це є комітетська правка.

ФРІС І.П. Це і є комітетська правка, нам просто її треба доправити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітетська правка, тоді чи є нам необхідність голосувати окрему цю комітетську правку, чи при затвердженні таблички ми просто цю правку в редакції комітету, як озвучив Ігор Павлович Фріс, можемо проголосувати?

ВЛАСЕНКО С.В. Да просто врахуємо, да і все, це ж, це ж наша.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну дивіться, я ж спитав колег народних депутатів, якщо хтось буде проти – я можу поставити її окремо на голосування. Якщо ніхто не проти, то тоді будемо, коли голосувати табличку, секретаріат прошу врахувати: в редакції, запропонованій Ігорем Павловичем Фрісом.

Так, колеги, чи є необхідність обговорювати даний законопроект, чи буде хтось якісь правки ставити по цьому законопроекту?

Демченко, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

В мене є питання до пані Інни Бернацької. Пані Інна, ви сказали, що повністю підтримує Нотаріальна палата, відповідний законопроект з цими правками. Я хотів би зрозуміти, чому саме ви підтримуєте правку номер 34 і

який її сенс задля громадян в питанні використання житлового сертифікату на придбання об'єктів житлової нерухомості?

БЕРНАЦЬКА І.М. Допоможіть мені знайти, це рядок чи правка 34?

ДЕМЧЕНКО С.О. Правка номер 34, я сказав.

БЕРНАЦЬКА І.М. Зараз, хвилинку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правка номер 34, я вам нагадаю, тут стосується Закону "Про Вищу раду правосуддя", щоб ви довго не шукали. Я думаю, Сергій Олексійович питає про правку, яка стосується Вищої ради правосуддя.

Ну, я не знаю чи пані Інна Бернацька... чи є сенс.

БЕРНАЦЬКА І.М. Це не наша сфера, це до Ігоря Павловича.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ви сказали, що ви підтримуєте, я хотів... Ви підтримуєте цю правку чи ні?

БЕРНАЦЬКА І.М. Не можу сказати, тому що не готова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, зрозуміло, тому що вона не стосується нотаріату. Скажіть, будь ласка...

БЕРНАЦЬКА І.М. Це не наша сфера.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Тоді хто автор цієї правки, можливо, підкаже чому вона... яким чином стосується житлових сертифікатів на придбання об'єктів нерухомості?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Автор цієї пропозиції Ігор Павлович Фріс.

ФРІС І.П. Вона стосується... Денис Вячеславович, я поясню, у нас були відповідні звернення з Вищої ради правосуддя щодо унормування питання визначення відповідного коефіцієнту. Враховуючи те, що ми попередньо проголосували питання, пов'язанні з використанням статті 116. Я прекрасно розумію про те, що говорить Сергій Олексійович, але подекуди в нашій ситуації, в нашій роботі потрібно внести відповідні зміни, які підуть на користь тому чи іншому органу, діяльність якого є предметом регулювання нашого комітету. Враховуючи це, була запропонована вказана позиція. Якщо вона буде підтримана членами комітету, звісно, вона буде підтримана. Якщо вона не буде підтримана, то вказане питання буде виключено з вказаної таблиці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів. Дякую, Ігор Павлович.

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене уточнююче питання тоді до Ігоря Павловича. Враховуючи, що це його пропозиція, я хотів би просто зрозуміти. Відповідно до норм Регламенту ми вже про це неодноразово казали, що у разі підтримання цієї правки, ми порушуємо відповідні норми Закону про Регламент. Я думаю, це безперечно, і ви не будете проти цього щось висувати.

ФРІС І.П. Секундочку, нас тут є зараз Вища рада правосуддя, може, ми запитаємо.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, я до вас. Мені Вища рада правосуддя зрозуміла, я до вас питання, пане Ігорю, ви ж автор правки, тому я б хотів би від вас і почути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так Ігор Павлович вже відповів.

ДЕМЧЕНКО С.О. Пане Денисе, буде до вас питання, тоді скажу. Будь ласка, я хотів просто...

ФРІС І.П. Я відповів. В принципі, я прекрасно розумію... *(Не чути)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Хотів уточнити. Оскільки це є порушенням Закону про Регламент і депутати можуть його порушити. Чи я правильно розумію, що ми вважаємо, що ця норма закону не має виконуватися народними депутатами і ми можемо на майбутнє у разі необхідності цю норму порушувати. Правильно я зрозумів цю позицію з вашого боку чи ні?

ФРІС І.П. Я думаю, що в майбутньому нам всім з вами необхідно при застосуванні статті 116 Регламенту Верховної Ради, як це передбачено в Регламенті, вказувати безпосередньо до яких саме статей і до яких саме нормативно-правових актів порядку 116-ї ми можемо вносити зміни. А у випадку якщо цього не відбулося при розгляді законопроекту до першого читання, вважаю, що ми не здійснюємо порушення Регламенту.

ДЕМЧЕНКО С.О. Зрозуміло. У мене питання до пана Горовця з Міністерства юстиції. Міністерство юстиції, ви озвучили позицію, що підтримує цей законопроект і правки до нього до другого читання.

Я хотів би зрозуміти, чим керується Міністерство юстиції, підтримуючи порушення норм Закону про Регламент, насамперед відповідних вимог статті 116, що пропозиції і поправки повинні відповідати

предмету правового регулювання законопроекту. На мою думку, внесення, я думаю, що ви це також розумієте, до Закону про ВРП змін жодним чином не відповідає предмету правового регулювання законопроекту про використання житлових сертифікатів на придбання об'єктів житлової нерухомості.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Дякую.

Наша позиція солідарна з позицією Нотаріальної палати. Нам надійшла табличка, яка містила відповідні пропозиції, ті, які для нас мають принципове значення і стосуються сфер, в яких Міністерство юстиції забезпечує формування політики. Це перш за все сфера нотаріату і державної реєстрації. Ми висловили пропозиції, які були враховані.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ваша позиція по правці 34, Міністерство юстиції її підтримує чи не підтримує, щоб її голосували в такому вигляді?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Не маю повноважень висловлювати позицію з озвученого питання, на жаль. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, я зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, ви хочете її поставити, може, на врахування чи на підтвердження швидше?

ДЕМЧЕНКО С.О. Давайте поставимо. Дякую за пропозицію, пане Голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я вас питаю, це не моя пропозиція, я вас питаю просто, ви...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні-ні, я думав, що поки що є обговорення, а потім пропозиції. Щодо пропозиції, да, я думаю, що треба її поставити все-таки на голосування. Я просто скажу і скажу колегам з Вищої ради правосуддя, питання актуальне...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте я уточню, ви пропонуєте її відхилити, цю пропозицію?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я мотивацію хотів сказати, оскільки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так мені щоб ставити, потрібна ваша пропозиція. Що ви пропонуєте?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я ставлю цю правку на голосування, щоб її або врахував, або не врахував комітет на друге читання.

_____. Сергій Олексійович, вона вже врахована в таблиці, тому, напевно, треба поставити на підтвердження.

ДЕМЧЕНКО С.О. На підтвердження.

ВЛАСЕНКО С.В. Колеги, вона не врахована.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, вона ще не врахована, ви хочете окремо її поставити...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я думаю, ми її поставимо на врахування. І я хотів би мотивацію сказати. Я хотів звернутися до колег і до колег з Вищої ради правосуддя. На жаль, механізм запропонований він фактично підставляє депутатів, підставляє членів Вищої ради правосуддя. В обличчі нас з вами

суспільство отримає наступний крок, якщо це буде проголосовано в даному законопроекті, що знову ж таки, як мінімум народні депутати і представники судової влади, вирішуючи своє особисте питання, пов'язане з заробітними платами, це більш особисте питання, воно має бути вирішене, я його підтримую, ще раз кажу, але в такий спосіб вирішуючи, засовуючи його фактично в законопроект, який стосується дійсно чутливих прав громадян, пов'язаних з використанням житлових сертифікатів, напевно, будемо виглядати політично, як мінімум досить негативно.

А з точки зору юридичної неправоти при підтримці цього питання також, я думаю, що всім все зрозуміло з позиції Міністерства юстиції, яка була озвучена.

Тому, колеги, я при всій повазі, але це робиться трохи зовсім іншим шляхом. У нас є достатньо законопроектів, що мінімум стосуються Закону про судоустрій. Можна було цю правку додати в ці законопроекти і зрушити з місця, і вирішити це питання. Але знову ж таки вирішуючи це питання я взагалі обговорив би чому така помилка стається, коли ми наспіх приймаємо ті чи інші норми, не обговорюючи їх, бути впевнені лише тому, що та чи інша особа, з повагою до членів комітету, які є такими особами, каже, що це обов'язково і терміново треба проголосувати, а потім виправляємо ці помилки.

Треба обговорювати, колеги, на один день більше ми поговорили, помилку відповідно б не здійснили. І порушення прав членів Вищої ради правосуддя не відбулося, в даному випадку, щодо отримання ними винагород.

Але щодо процедурно, я сказав, вважаю, що в такому вигляді таким шляхом йти це означає, що ми просто на майбутнє визначимося з вами, що в черговий раз, що ми можемо порушити Закон про Регламент, з мовчазної згоди всіх інших осіб, які мали б на це насамперед звертати увагу. Це не стосується насамперед державних установ, які причетні до цих законопроектів. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція Вищої ради правосуддя.

УСИК Г.І. Доброго дня. Для нас дуже важливо, щоб якнайшвидше правки до... правка 34 була прийнята, тому що внаслідок внесення змін до статті 21 Закону України "Про Вищу раду правосуддя", якою визначені гарантії діяльності членів Вищої Ради правосуддя абзац другий частини другої цієї статті, зокрема неврахування при, скоріше за всього, при остаточному редагуванні законопроекту, яким вносилися зміни до Закону "Про Вищу раду правосуддя" не було враховано коефіцієнт 1,5, ми маємо зараз прикру ситуацію, коли метою внесення змін до цієї статті було вирівнювання винагороди члена Вищої ради правосуддя, який не є суддею з винагородою члена Вищої ради правосуддя, який є суддею, то внаслідок тепер цієї редакції ми маємо, навпаки, член Вищої ради правосуддя, який є суддею з більшим стажем роботи отримує меншу винагороду ніж член Вищої ради правосуддя, який є суддею першої інстанції або який не є суддею і різниця досить вагома, зокрема я можу навести цифри, ця різниця сягає в одному випадку 60 тисяч гривень, в іншому випадку 53 тисячі гривень. Більш того, суддя в нас є, яка є суддею апеляційної інстанції, допоки її вислуга нараховується меншою, вона отримує більшу винагороду. У квітні місяці її винагорода буде становити менше 85 тисяч гривень. Тому для нас дуже актуальним є внесення от змін якраз до статті 21 доповненням її абзацом другим частини другої врахування коефіцієнту 1,5.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Григорію Івановичу, я бачу, там ще ваші колеги є. Бачу, Сергій Юрійович Бурлаков. Позицію, якщо можливо, почути інших членів, тобто суддів...

БУРЛАКОВ С.Ю. Добрий день, Денисе Вячеславовичу! Добрий день, шановні народні депутати! Я повністю підтримую позицію голови і членів Вищої ради правосуддя. Мета ж законопроекту була вирівняти нагороду. І, беззаперечно, ми не ставимо під сумнів ті обставини, якщо суддя, який має значний досвід і стаж роботи, він зберігає свій рівень грошового забезпечення, а інші члени Вищої ради правосуддя вони вирівнюються, оскільки виконують одну і ту саму роботу. І саме залучення різних професій до Вищої ради правосуддя має забезпечити також рівні вимоги щодо в тому числі фінансового забезпечення діяльності. Тому я підтримую правку 34 і, безумовно, підтримую позицію голови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще там бачу є представники у вас.

САЛКОВ В.В. Доброго дня, шановні народні депутати! Віталій Салков, член Вищої ради правосуддя. Дійсно, завдяки, скажемо, втручанням саме Комітету правового відбулося в тому числі урівняння заробітної плати. Ми знаємо історію цих законопроектів.

Перша мета була – урівняння грошової винагороди членам ВККС, оскільки там різниця сягала до 100 тисяч, і були прийняті відповідні зміни до закону. Така ж сама позиція комітету була щодо більш-менш урівняння заробітної плати членам Вищої ради правосуддя. На жаль, помилка, яка сталася при прийнятті закону, зробила все навпаки, як говорили мої колеги. Судді апеляційної інстанції, судді Верховного Суду в разі отримують менше суддів першої інстанції і членів Вищої ради правосуддя. які не є суддями. Тому сподіваємося, що ця нерівність буде вирівняна, і мета, з якою законодавець вносить таку пропозицію щодо членів ВККС і членів Вищої ради правосуддя, буде досягнута.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

МОРОЗ М.В. Микола Мороз – член Вищої ради правосуддя. Підтримую позицію голови Вищої ради правосуддя повністю, і вважаю, що мета, яка була закладена у законопроекті щодо вирівнення оплати праці у всіх членів Вищої ради правосуддя, які виконують однакову роботу, має бути, безумовно, досягнута. Ну, і очевидно, що зазначена правка вона спрямована на те, щоб вирівняти оплату праці всіх членів Вищої ради правосуддя, оскільки зараз дещо є певний перекося, на жаль. І вважаю, що виражу загальну позицію.

Прошу підтримати Вищу раду правосуддя в цьому питанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Павліш – народний депутат.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, Павло Павліш – співголова підкомітету з питань правосуддя. Я хочу сказати, що я також буду підтримувати правку номер 34 Ігоря Павловича. І тут питання не просто в заробітних платах, а в справедливості. Дійсно, ми коли приймали попередні зміни до закону, де ми вирівнювали, у нас на меті було вирівняти заробітні плати для членів Вищої ради правосуддя, як вже сказали представники Вищої ради правосуддя, виконують одну і ту саму роботу, але отримують різні винагороди за це.

Минулий раз там всі погоджували, погоджували і сталось так, що одним вирівняли, а у інших заробітна плата стала менше. Тому це, вважаю, є неправильним. Тому запропонована Ігорем Павловичем правка вона підлягає урахуванню. І закликаю членів нашого комітету, колег також підтримати дану правку для того, щоб ми якнайшвидше могли там вирівняти цю справедливість для членів Вищої ради правосуддя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Я не хотів виступати з цього законопроекту, але тут цікаві прозвучали цифри, цікаві думки. І я не зміг не виступити там, то звучало ключове слово справедливість. Напевно, ця поправка відновить справедливість до членів Вищої ради правосуддя, ну не напевно, а скоріш за все. Але, колеги, у Вищій раді правосуддя різниця між заробітними платами в 50-(тире) 60 тисяч, різниця. В той час як зарплата народного депутата України - 40. Тобто у них різниця в 50, а у нас зарплата – 40.

Ну, по-перше, давайте ми все-таки... Зараз не про цю поправку мова. Давайте ми все-таки повернемося до питань нормальних, я вже не кажу зараз скільки заробітні плати на державних підприємствах у менеджерів, які самі собі понастановлювали заробітні плати, там сотні тисяч і мільйони гривень, і, які розповідають, що вони видатні менеджери сучасності. Вони взяли державне майно, на ньому паразитують, нічого позитивного не роблять, але розповідають, що вони видатні менеджери сучасності. Я за те, що справедливість, про яку говорили колеги, справедливо говорили про справедливість, так от, щоб ця справедливість була всюди. Щоб вона була всюди. А не так, що ми справедливість робимо для одного органу, а потім справедливість робимо для іншого органу. І, до речі, справедливість до Вищої ради правосуддя, колеги, теж давайте чесно кажемо, ми зараз повинні це робити лише тому, що свого часу ми нашвидкуруч прийняли черговий закон, нашвидкуруч. І я тут теж погоджуюсь з колегами, які говорять про те, що давайте краще більше будемо працювати з законопроектами, не бігом-бігом, швидше-швидше, бо треба вже завтра, бо завтра засідання, а вчора ми не змогли, а сьогодні ми не змогли і потім ми отримуємо такі історії як зараз з Вищою радою правосуддя, коли дійсно це ненормально. Це ненормально,

коли ви в одному й тому ж самому органі люди, які мають більший стаж роботи отримують менше, набагато менше я би сказав ніж ті, які мають менший досвід роботи.

Тому, колеги, давайте якимось на це комплексно подивимося і в тому числі на питання зарплати. Я розумію, що це питання чутливе. Зарплата народних депутатів – це питання чутливе з точки зору соціальної, бо чомусь всі вважають, що ми з вами, колеги, самі гірші люди в цій державі, чомусь так в голову людям вбили. І коли я чую, що у народного депутата зарплата там 150 тисяч, бо туди рахують і депутатські, і ще туди рахують зарплати помічників, і говорять, що ви ж тут отримуєте не поймешь скільки, то це не відповідає дійсності. Давайте наберемося мужності і прийнемо коректне рішення по відношенню, в тому числі, і до зарплати народних депутатів України. Якщо ми вважаємо, що зарплата нормальна, давайте далі тоді ловити депутатів за хабарі в 2-3 тисячі доларів, як це зараз робить вся наша, так звана, антикорупційна інфраструктура, розумієте. Я тільки про це хотів сказати.

І друге, давайте трішки глибше опрацьовувати законопроекти, щоб у нас не вискакували такі неприємні історії, які дійсно треба вирішувати. Можливо, не в той спосіб, який запропоновано, але цю проблему точно треба вирішити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Також не хотів висловлюватися, але попередній спікер, напевно, надихнув. Питання в тому, чому народні депутати вважаються найгіршими? Напевно, все розпочинається саме з таких моментів, які у нас зараз відбуваються, коли народні депутати мають приймати закони, за якими мають жити люди і все суспільство, країна, а самі

народні депутати відповідні закони ігнорують або порушують, розумієте. Це дуже такі людські наслідки сприйняття цих рухів з боку депутатів у суспільства. І коли ми зараз будемо голосувати, ми ж всі прямо порушуємо Закон про Регламент, ми це всі розуміємо. Яка блага не була б мета, але ми тим самим вказуємо, що народним депутатам чомусь можна порушувати норми закону. А чому не народним депутатам тоді не можна порушувати норми закону, скажіть, мені, будь ласка? В чому причина? Ми що, кращі якісь, ми боги чи... в чому питання?

І другий момент щодо заробітних плат. Я тут не зовсім погоджуюсь з тим, що заробітні плати співробітникам тієї чи іншої державної установи, державного органу ми маємо принижувати, якщо інший державний орган не правильно оцінений. Це не є на мою думку підстава для перегляду чи якоїсь оцінки цих питань.

Ми маємо рухатися в такому напрямку, щоб всі заробітні плати були відповідали рівню обсягу роботи, яку виконує та чи інша особа, в тій чи іншій державній установі чи органі, а не виходити з того, що, якщо народним депутатам маленька заробітна плата, то, напевно, і членам Вищої ради правосуддя ми маємо зменшити. Напевно логіки тут...

ВЛАСЕНКО С.В. А я думаю, що ніхто так не говорив, пане Сергію.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, ні, я ж не кажу, що там казали. Я взагалі кажу, що ми маємо так сприймати і рухатися в тому напрямку, щоб у всіх були достойні заробітні плати у нашій державі, в нашій країні.

Якщо ж щодо суті, то ще раз кажу, я не думаю, що хтось проти суті наслідків цієї правки, правових наслідків задля членів ВРП, всі це підтримують. Але форма процедура по якій ми рухаємося з порушенням діючих норм, чесно, це виглядає дуже сумно, враховуючи саме питання. Тобто ми вирішуємо питання заробітних плат Вищої ради правосуддя, порушуючи норми Закону про Регламент. Якщо б ми вирішували чиясь

долю, чиєсь життя, питання пов'язане з воєнним станом, термінове щось, на мою думку це було б достатнім обґрунтуванням і виправданням перед суспільством чому народні депутати вирішили порушити закон. В даному випадку, при всій повазі до членів Вищої ради правосуддя, до всіх колег присутніх, не можна так робити. Ми просто закладаємо з вами чергове каміння для того, щоб в майбутньому і далі порушувати будь-яку норму Закону про Регламент.

Давайте так визначимося, проголосуємо, скасуємо спочатку тоді Закон про Регламент. Навіщо він нам взагалі потрібен? Чи призупинимо його на який час, дію? Ну, щоб якось виправдати свою позицію. Ну, правда, колеги, це соромно робити такі речі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я перед цим скажу, у нас вже, наскільки я знаю, члени Вищої ради правосуддя отримують різну заробітну плату, уже був місяць. Я так розумію, зараз другий місяць вони теж будуть отримувати окрему заробітну плату.

Тому було запропоновано вирішити цю ситуацію зараз для того, щоби ця різниця не породжувала потім, ну, спори про те, що одні члени, які дійсно мають досвід там чи досвід більше, стаж роботи на посаді і/або мали більший... більшу суддівську винагороду відповідну, прийшли в Верховного Суду, які до цього отримували більше, а тепер внаслідок того, що їх вирівняли, але був прийнятий так закон, що тепер вони отримують менше. Вони ще можуть, звичайно, що деякий час там і довго отримувати різницю в цій заробітній платі от. Ми можемо вирішувати в який та інший спосіб, там окремим законопроектом і так далі. А можемо, пропонуйте цю ситуацію зараз, щоби люди отримували одну і ту саму заробітну плату, яку ми з вами вже проголосували, проголосували, нагадаю, до цього.

Ми вже з цим визначилися на політичному рівні, були відповідні рекомендації наших міжнародних партнерів щодо вирівнювання рівня заробітної плати між суддями і не суддями і так далі. Можемо, звичайно, цю ситуацію залишити ще там на декілька місяців, а можемо вирішити зараз. З чого ми і виходимо, як на мене, при прийнятті цього рішення.

Ігор Павлович Фріс.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову. Хотів тільки маленьке зауваження зробити, що у нас не буде порушення Регламенту Верховної Ради в частині того, що ми перевищуємо ті норми, які були прийняті під час першого читання. В першому читанні ми застосували 116-у і не визначили, наголошую, перелік нормативно-правових актів, в які можуть бути внесені зміни. Тому воно широко може трактуватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

Я думаю, всі колеги народні депутати, всі знають і практику роботи Верховної Ради, і законопроекти колег інших комітетів і так далі, і тому подібне. Тому обговорювати, на мене, особливо немає сенсу.

Давайте перейдемо до голосування.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дозвольте, пане голову? Я дуже коротко, я дуже коротко. На те, що сказав Ігор Павлович. Ігор Павлович, при всій повазі, але ця 116-а, вона чітко вказує, що пропозиції і поправки повинні відповідати предмету правового регулювання законопроекту. Повинні, не можуть або інша дискреційна якась норма, повинні відповідати предмету. Яким чином внесення до Закону про ВРП змін відповідає предмету? Предметом є житлові сертифікати і питання іпотеки. Тому це пряме порушення.

Правда, я не розумію, колеги, задля чого ми себе запевнюємо в тому, що ми порушуємо, але порушуємо не зовсім. Задля чого? Я ще раз кажу, була

можливість місяць доробити нормальний законопроект, вирішити це питання. Є інші законопроекти, куди можна було внести ці зміни, а ми зробимо незрозумілий знову-таки крок, задля чого? Визначаючи те, що ми не спроможні це питання вирішити в межах закону, відповідно до закону?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Законопроекти, які йдуть на друге читання, це цей законопроект у нас.

Так, колеги, Сергій Демченко просив поставити цю правку окремо на голосування. Дивіться, все дуже просто, якщо ми приймаємо цю пропозицію, ми вирівнюємо, усуваємо ту двозначність, яка була в прийнятому раніше законопроекті, де ми визначили рівень заробітної плати для всіх членів Вищої ради правосуддя, всіх членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів для того, щоб вона була рівна.

Зробили так, що декілька членів Вищої ради правосуддя дійсно тепер отримують менше. Нагадаю, колеги, що кожен, кожне член комітету дивився і голосував за табличку до другого читання.

Більше того, дивилася і Вища рада правосуддя цю табличку. Так що давайте не говорити, що хтось там десь просто не догледів. Тому дивились всі. Тому ми або зараз можемо усунути цей недолік, попереду ще голосування у Верховній Раді. У Верховній Раді його можуть поставити так само на підтвердження навіть, якщо ми врахуємо цю пропозицію. Може бути вона врахована, може бути не врахована...

ДЕМЧЕНКО С.О. Так воно так і буде і ми втратимо знову час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... Погоджувальна рада... Ми не втратимо час ніякий, тому що ...

ДЕМЧЕНКО С.О. Втратимо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, я вас не перебивав, будь ласка, я вас не перебивав, тому майте чемність. Ви говорите більше всіх тут принаймні майте можливість послухати терпіння.

Ми її або поставимо зараз і виправимо цю ситуацію, щоб члени Вищої ради правосуддя отримували зараз цю заробітну плату однакову. Якщо Верховна Рада не підтримає цю пропозицію значить це може бути здійснено окремим законопроектом, малим окремим законопроектом на одне слово, який доведеться проводити через всі процедури Верховної Ради. Місяць був, але місяць не було законопроекту. Я готовий внести такий законопроект окремо. Але, як ви знаєте, Верховна Рада, це займе певний час. Я думаю декілька місяців Вища рада правосуддя будуть отримувати різну заробітну плату, люди чи-то з найбільшою вислугою, чи люди, які прийшли з Верховного Суду, ось і все. Ситуація дуже проста і зрозуміла.

Так, що я готовий внести такий законопроект окремо і членам комітету теж я думаю, що його підпишуть. Але ми можемо вирішити тут цю ситуацію вже, а не чекати.

Переходимо до голосування за пропозицію Сергія Демченка окремо за правку 34 Ігоря Павловича Фріса. Я особисто її буду підтримувати, я пояснив чому.

Отже, якщо голосує більшість членів комітету, то правка підтримується, далі будемо голосувати за ... *(Не чути)*

Бабій.

Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, рахую. 12 членів комітету – за, 1 – утримався, проти – 0. Отже, рішення прийнято. Правка ця врахована комітетська, Ігоря Павловича Фріса, вибачайте.

Колеги, переходимо до голосування за запропоноване рішення комітету. Табличка, Ігор Павлович Фріс те, що говорив, нагадаю колегам, що правка, ту, яку озвучив... Можете, Ігор Павлович, нагадати ще раз номер правки, яку ви озвучували, у вашій редакції була запропонована.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, це дев'ятнадцятий пункт, це є абзац перший частини восьмої викласти в такій редакції: "Житловий сертифікат використовується отримувачем компенсації для фінансування придбання об'єкта житлової нерухомості (у тому числі інвестування/фінансування його будівництва), земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, частки у

праві власності на таке майно. Обсяг такого фінансування не перевищує грошової суми, зазначеної у житловому сертифікаті".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, 37-а...

ФРІС І.П. (*Не чути*) правка комітету, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, врахуйте, колеги, при голосуванні, що ми в редакції, запропонованій Ігорем Павловичем Фрісом будемо в таблиці голосувати.

Отже, все, переходимо до голосування за запропонований проект рішення з урахуванням таблицки.

Бабій.

Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров. Макаров.

Маслов – за.

Німченко. Німченко.

Новіков.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко – за. Новіков – за. Прийнято.

Павліш. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ПУЗАНОВ О.Г. Пузанов – за. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

Да, Пузанов – за. Прийнято.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, рахуємо. 12 членів комітету – за, утрималися – 0, проти – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до наступного питання нашого порядку денного, з цим закінчили. Наступне – це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо особливостей залучення засуджених до праці та ведення господарської діяльності в пенітенціарній системі) (реєстраційний номер 10157), автор наш колега Кузбит та інші народні депутати.

Прошу голову профільного підкомітету Фріса Ігоря Павловича доповісти про результати розгляду на підкомітеті.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

За дорученням Голови Верховної Ради України від 19 жовтня 2023 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо особливостей залучення засуджених до праці та ведення господарської діяльності в пенітенціарній системі) (номер за реєстром 10157; від 17 жовтня 2023 року), поданий народним депутатом Кузбитом та іншими народними депутатами України.

Зокрема законопроектом пропонується в Кримінально-виконавчому кодексі України внести зміни до статей 60, 60 зі значком "1", забезпечити можливість засудженим до обмеження волі працювати на підставі цивільно-правових договорів. Доповнити новими статтями 60 зі значком "2", 118 зі значком "1", передбачивши законодавче врегулювання залучення засуджених до обмеження волі або позбавлення волі до праці в період дії воєнного стану

та протягом двох років після його припинення або скасування. Доповнити новими статтями: 60 із значком 1 та 122 із значком 1, задля врегулювання умов зарахування коштів засудженого до обмеження або позбавлення волі.

Статті 60 та 118 пропонується доповнити новими положеннями, згідно з якими при нарахуванні засудженому заробітної плати, винагороди фізична особа-підприємець або юридична особа, для яких засуджені до позбавлення волі здійснюють, виконують роботи чи надають послуги, за винятком випадків виконання робіт, надання послуг за договорами цивільно-правового характеру з неприбутковими організаціями, спрямовує виправній колонії суму в розмірі 25 відсотків від фактично нарахованої засудженому заробітної плати та винагороди.

Також пропонується збільшити кількість годин можливого щоденного залучення засуджених до обмеження або позбавлення волі, які незалученні до оплаченої праці, до роботи з благоустрою колонії, а також поліпшення житлово-побутових умов засуджених.

Є відповідні висновки, зауваження Головного науково-експертного управління Верховної Ради.

Уповноважений Верховної Ради з прав людини своїм листом від 1 грудня 2023 року поінформував про підтримку законопроекту, за умови врахування наданих ним зауважень та пропозицій.

Міністерство юстиції своїм листом від 17 листопада 2023 року повідомило про підтримку законопроекту, а також листом від 30 січня 2024 року надало свої пропозиції до законопроекту. Зокрема, на думку Мін'юсту, потребують додаткового визначення, вивчення та обговорення запропоновані зміни до статей 4 та 8 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування".

Міністерство фінансів надало експертний висновок, згідно статті 27 Бюджетного кодексу, відповідно до якого законопроект потребує доопрацювання з урахуванням зауважень Мін'юсту. Так само дало до

законопроекту свої зауваження Міністерство соціальної політики, Міністерство економіки.

Значить, члени комітету, підкомітету звертають увагу, що відповідні зміни, які стосуються змін до Кримінально-виконавчого кодексу України, "Про Державну кримінально-виконавчу службу України" необхідно внести відповідні зміни з урахуванням статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Відповідно на підставі викладеного пропонується до статей: 93, 111, 114 та 116-ї Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо особливостей залучення засуджених до праці та ведення господарської діяльності в пенітенціарній системі) (реєстр. 10157), поданий народним депутатом України Юрієм Кузбитом та іншими народними депутатами України, та за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей в тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Доповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити заступника голови комітету Божика Валерія Івановича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу.

У нас є ініціатор, один з авторів законопроекту, наш колега народний депутат Юрій Кузбит. Пане Юрію, вам слово від авторів.

КУЗБИТ Ю.М. Дякую, пане голово.

Добрий день, колеги! Вдячний вам за можливість висловитися на комітеті. Також вдячний підкомітету за прийняте позитивне рішення. Якщо коротко, я не буду багато забирати часу. Колеги, у нас вже два роки війна, от через три тижні вже третій піде, і, безумовно, у нас посилюються і міграційні процеси в Україні, і мобілізаційні, що спричинило певний дефіцит трудових ресурсів.

Крім того, метою цього законопроекту є невідкладне вирішення питання стимулювання та підтримки релокованого бізнесу.

Суть проста. Новелами цього законопроекту ми даємо можливість укладати цивільно-правові угоди на виконання робіт із засудженими, що є більш прийнятним для бізнесу, для фізичних осіб – підприємців, які будуть це робити.

От, безумовно, залучення людей до суспільно корисної праці буде сприяти позитивній її ресоціалізації, щоб вони не виходили потім з тюрем якби в новий світ, і не розуміли, що з ними робиться. Ми даємо можливість заробляти відповідній установі, про що йдеться – про 25 відсотків, які відраховуються бізнесом на пенітенціарну систему і ці гроші будуть використовуватися для покращення умов проживання засуджених. Ми знаємо вже про позитивний досвід платних камер, які тільки в цьому році принесли 25 мільйонів гривень, які були потім переспрямовані знову ж таки на покращення умов утримування.

Що у нас є новелами в цьому законопроекті? Ми, по суті, надаємо можливість при участі засуджених в цих роботах, якщо вони погоджуються, якщо вони працюють якісно, отримувати додаткове і тривале побачення за межами установи, зарахування коштів на їхні розрахункові рахунки,

користування картками платіжними, користування мобільним телефоном за межами установи, тому що ми розуміємо, що вони і так це будуть ховати, робити, і роблять, і краще це законодавчо узгодити і мати якийсь зрозумілий алгоритм взаємовідносин. От, звичайно, обов'язкова оплачуваність праці, і є питання унормування передачі посилок в місця утримання засуджених, тому що зараз все-таки більше нагадує броунівський рух, ці посилки і, що в них там заходить. Тому я думаю, що це питання також потребує певного законодавчого врегулювання і унормування,от.

Є певні зауваження у нас від Міністерства фінансів. Я розумію, тому що ми пропонуємо зменшення ЄСВ до 10 відсотків. Але основною мотивацією нашою є те, що навіть таке зменшення воно буде стимулювати бізнес до залучення праці засуджених і в сукупності воно все-таки дасть позитивну динаміку навіть при 10 відсотках. Але питання дискусійне, ми повністю підтримуємо прийняття в першому читанні за основу і до другого читання ми доопрацюємо пропозиціями нашими, думаю, що дійдемо до певного консенсусу.

Тому, колеги, я дуже прошу підтримати цей законопроект, він необхідний зараз для держави, тому що все ж таки у відбудові держави мусять приймати участь всі, і так само і засуджені до обмеження волі. Ми, крім того, ще забув сказати, ми вносимо деякі зміни в законодавство з приводу того, що засуджені можуть залучатися до роботи не тільки за місцем знаходження їхньої тої установи, де вони відбувають покарання, але певна така трудова міграція по Україні, яка дасть також можливість бізнесу залучати роботу засуджених на свої підприємства.

Тому заздальгідь вдячний, і прошу підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Юрію.

Я знаю, що від комітету опрацюванням цього питання також займався заступник голови комітету – Божик Валерій Іванович. І запропоновано, щоб

саме він виступив від імені комітету доповідав цей законопроект на засіданні Верховної Ради.

Валерій Іванович Божик, я знаю, що ви цим напрямком займаєтесь і опрацьовуєте. Тому, я хотів би почути, ну, надати слово, і вашу позицію. Ви опрацьовували з Міністерством юстиції цей законопроект. Теж безпосередньо перед тим як надам слово Міністерству юстиції, вашу позицію, якщо можна по цьому законопроекту.

БОЖИК В.І. Дякую, Денис Вячеславович.

Дійсно у нас було засідання кілька разів в такому форматі робочої групи наради і з Міністерством юстиції з відповідним профільним заступником і з авторами, де ми пройшлися по всіх нормах і зокрема по тих, які можуть бути дискусійними. Дійсно у висновку комітету все відображено. Також пропоную підтримати висновок комітету. До другого читання будемо спільними зусиллями доопрацьовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Іванович.

Зараз слово має Міністерство юстиції України, потім Сергій Власенко.

ВИСОЦЬКА О.В. Дякую, пане голову.

Шановні народні депутати, рада бути присутньою на засіданні комітету. Це дуже важливий для розвитку пенітенціарної системи законопроект. Дякую авторам за роботу над цим законом.

І, звісно, ми підтримуємо законопроект і розраховуємо на позитивне рішення комітету і подалі прийняття закону. Бачу, що, можливо, будуть запитання, тому не буду забирати ваш час зараз. Якщо будуть конкретні питання, готова до дискусій і відповідей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

У мене буде декілька питань і до авторів, і до пані Олени - нашої чарівної головної тюремниці. От до авторів у мене питання. Колеги, ви пропонуєте врегулювати взаємовідносини між засудженою особою і суб'єктом підприємницької діяльності шляхом укладання трудових угод. Скажіть, будь ласка, чи при цьому будуть розповсюджуватися на засуджену особу вимоги Кодексу законів про працю? А до шановної пані Олени в мене просте коротке питання. Якщо це такий важливий законопроект і чого його не внесло Міністерство юстиції? Дякую. А потім я висловлюсь щодо законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, Міністерство юстиції, потім Юрій Кузбит.

ВИСОЦЬКА О.В. Дякую.

Ми працювали над цим законопроектом вже задовго до того як він був зареєстрований в Раді. І оскільки він має стимулювати бізнес перш за все, співпрацювати з пенітенціарною системою, оскільки він має на меті також підняти економіку країни і надходження до державного бюджету. Тому на робочій групі було зрозуміло, що народний депутат Юрій Кузбит запропонував, що він зможе допомагати нам в тому, щоб зареєструвати це і супроводжувати цей законопроект. Тобто цей законопроект не тільки стосується виключно пенітенціарної сфери, він має вплинути на виробництво в цілому в країні, він вирішує проблеми недостачі трудових ресурсів в нашій країні у зв'язку з війною і має норми, які стимулюватимуть бізнес відкрито і на чесних умовах співпрацювати з в'язничною системою, тому так народився цей законопроект.

Дякую.

І я можу прокоментувати питання щодо трудової угоди Кодексу законів про працю. Тому що цей законопроект навпаки розширює можливості укладати як трудові угоди безпосередньо, які керують, які зарегульовані Кодексом законів про працю так і цивільно-правові угоди. Ми таким чином розуміємо, що запит... і на початку нашої співпраці з бізнесом може виникнути питання, коли бізнес ще не буде абсолютно впевнений у спроможності засуджених виконати всю роботу, повний обсяг і сплачувати заробітну плату за місяць. Тому ми розраховуємо на те, що цивільно-правові угоди в цьому випадку дозволять виконувати невеликі дрібні замовлення для бізнесу і потім будуть переростати, якщо це буде доцільно для бізнесу і для засуджених, саме на трудові контракти, які дають більш, скажемо так, більш захищають робітника ніж цивільно-правова угода. Але закон дозволяє і таку, і таку форму, і, вважаємо, в цьому є теж розширення можливе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від авторів Юрій Кузбит.

КУЗБИТ Ю.М. Дивіться, все-таки ми ж розуміємо, що результатом укладання цивільно-правової угоди все ж таки, предметом, є кінцевий результат, а не процес його досягнення. Тому все ж таки, напевно, буде визначальний цивільно-правова угода. Але знову ж таки хочу погодитися з представницею Міністерства юстиції про те, що є вибір між тим, якщо ці роботи виконуються на постійній основі, це може бути трудовий договір, а якщо це якийсь визначений невеликий обсяг робіт, який потрібно зробити і забути, то тоді цивільно-правова угода. Просто бізнесу, як показала практика, вони більше хочуть цивільно-правові угоди.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Власенко, у вас рука піднята, ви щось хотіли додати.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, я ж задав питання, почув відповідь, я хочу тепер прокоментувати, пане голово, з вашого дозволу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. По-перше, я думаю, що треба припинити ганебну практику, коли мін'юстівські закони вносять народні депутати. Якщо цей закон потрібний Міністерству юстиції, то його треба вносити за процедурами, передбаченими для Міністерства юстиції і нести за це, в тому числі політичну відповідальність. Це перша історія.

Історія друга. Я точно буду проти... Я попрошу вас, пане голово, наскільки я бачив, там просять скоротити термін, я попрошу питання скорочення терміну проголосувати окремо, буду виступати проти скорочення терміну по цьому законопроекті, тому що насправді є багато-багато чого правити в цьому законопроекті. Я ще раз кажу, якщо ви хочете на засуджених осіб розповсюджувати Кодекс законів про працю, включаючи, припустимо, можливість створювати профспілки, припустимо, то ви краще добре подумайте чи воно вам треба і чи це та форма взагалі за якою засуджені особи можуть взаємодіяти з суб'єктами підприємницької діяльності – трудова угода. То це означає, що на цю особу розповсюджуються не лише обов'язки, передбачені Кодексом законів про працю, а і всі права і привілеї, передбачені Кодексом законів про працю. Тому подумайте над цим. І я думаю, що ми в комітеті над цим подумаємо як це правильно врегулювати, це історія перша.

Історія друга. Точно треба дуже ретельно продивитися цей законопроект з точки зору звуження прав ув'язнених осіб. Припустимо, запропонованим законопроектом із діючого закону прибирається норма, яка дозволяє в необмеженій кількості передавати посилки в тюрму, а замість цього встановлюється норма, що цей порядок встановлюється Кабінетом

Міністрів України. Ми вже жили при Януковичі, коли цей порядок встановлювався Кабінетом Міністрів України. Тому це чітке звуження прав засуджених осіб. І точно цього пропускати не можна. Тому я... знов-таки там є прикрі технічні неточності, зокрема в статтях, які регламентують статус осіб, які відбувають покарання у вигляді обмеження волі, а в тексті статті написано: "особи позбавлені волі". Тобто, щоб у нас потім не було історії, як у нас було з першим питанням порядку денного, коли ми потім через два місяці будемо виправляти неточності, недолугості і так далі, бо виявиться, що думали, що стаття розповсюджується лише на тих, що обмежена воля, а вона виявляється розповсюджується на тих, що позбавлені волі.

Я за те, щоб ми ретельно цей законопроект проглянули, як кажуть, ще раз і з точки зору логіки, і здорового глузду, теорії права, і неможливості обмеження прав ув'язнених. І прийняли закон, який з одного боку дещо полегшить відбування покарання особам, з другого боку, можливо, залучить бізнес, можливо, я ще раз підкреслюю, залучить бізнес. Але знову ж таки треба подивитися і поставити запобіжники, щоб це не було можливістю для якихось додаткових корупційно зловживальних історій, тим більше, що, якщо пройде історія з можливим зменшенням ЄСВ. Бо у нас виявиться тоді, що у нас з'являться ті хто буде хотіти взяти засуджених осіб на роботу, з'явиться попит, а, як з'явиться попит, то одразу може з'явитися певна корупційна пропозиція. Над цим треба попрацювати, подивитися і тому я буду, пане голову, ще раз окремо просити, якщо я не помиляюсь там є..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, там немає цього.

ВЛАСЕНКО С.В. Немає. Окей, тоді я знімаю питання, немає проблем. Немає проблем, бо я проти цього виступав. А так в першому читанні давайте проголосуємо, а там ретельно подивимося на нього з усіх боків і приймемо зважене рішення.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович, ми знаємо, що ви досить ретельно підходити до опрацювання законопроектів пов'язаних...

ВЛАСЕНКО С.В. Тюрма – наш дом, ви шо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З правами засуджених осіб, тому звертаємося до вас, да теж активно долучитись до опрацювання в другому читанні в разі прийняття його в першому читанні.

Павло Павліш, перед цим Юрій Кузбит, ви щось хотіли. Прошу.

КУЗБИТ Ю.М. Я коротенько. Просто хочу подякувати, пану Сергію, там дійсно є питання і ми повністю від колективу авторів згодні, що це, як базова платформа за основу була прийнята в першому читанні. Ми далі доопрацюємо, де потрібно неточності, техніко-юридичними правками або з правками, пропозиціями від наших колег. Я думаю, ми все підрівняємо, будемо мати час для дискусії і досягнемо позитивного результату. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Так, Павло Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

У мене запитання до Міністерства юстиції. Скажіть, будь ласка, чи підраховували ви якийсь економічний ефект, який ви очікуєте від прийняття даного законопроекту, тому що посилення було на те, що він дуже потрібний для покращення економіки держави і стимулювання, залучення якраз до роботи працівників додаткових, які зараз необхідні. Тобто прораховували чи не прораховували? Який саме ви очікуєте даний економічний ефект хоча би протягом декількох років?

ВИСОЦЬКА О.В. Дякую вам за запитання. Нагадаю, шановні колеги, що в нас приблизно 20 тисяч засуджених зараз для того, щоб розуміти, який потенціал у в'язничній системі з людьми, які можуть бути залучені до праці. Звісно, що не кожен засуджений з об'єктивних причин може працювати і не кожен на сьогоднішній день замотивований працювати. Цей законопроект якраз не про те, щоб змусити працювати засуджених, а надати такі переваги, з одного боку, бізнесу, з іншого боку, для засудженого, це і його умови відбування, і його нові можливості, наприклад, як ми вже загадали, розрахункова картка, поліпшення умови перебування, все, що можна створити у в'язниці за рахунок тих фондів, які можна отримати через виробництва. І ось наш прогноз, що ми можемо за кілька років дійти до 10 тисяч засуджених, які можуть працювати, а значить збільшувати і ВВП нашої держави, залучені при цьому на різних сферах, не тільки на класичних сферах бізнесу, які і зараз застосовуються у в'язниці – це металообробка, деревообробка, швейне виробництво, ми хочемо розвинути і інші галузі, наприклад, вугільна на сьогоднішній день пробує співпрацювати з нами і ІТ-компанії, можливо, для тих категорій, які не можна вивозити за межі колонії і так далі. Тобто наш прогноз, у нас були чіткі розрахунки, це приблизно до 10 тисяч засуджених, а це половина, яка знайде мотивацію працювати, заробляти і виходити на волю із певною кваліфікацією, із грошима на своєму розрахунковому рахунку, що дасть більшу нам з вами безпеку, оскільки така людина точно не така небезпечна, як та, яка без грошей, без роботи, без житла виходить із в'язниці.

ПАВЛІШ П.В. Яка зараз кількість працюючих?

ВИСОЦЬКА О.В. Вибачте, зараз кількість працюючих, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, запитання.

ВИСОЦЬКА О.В. Зараз 3,5 тисячі, тобто ми втричі прогнозуємо зріст.
Але тут ми маємо...

_____. Пенсійний стаж, я добавлю, якщо можна, їм іде. При тому, що вони долучаються до роботи, їм іде офіційний пенсійний стаж, який потім, ясно, що буде в плюс.

_____. Страховий стаж, зрозуміло.

_____. Страховий стаж, да. Я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Секретаріат Уповноваженого.

_____. Дякую, пане голову, за надане слово.

Була надіслана позиція Уповноваженого, там на 9 сторінок багато юридично-технічних зауважень і є суттєві застереження, які вже зазначив Сергій Володимирович, щодо звуження прав засуджених. Тому я просив би звернути на це увагу при підготовці до другого читання, тому що там не тільки питання, як було зазначено, з бандеролями, а й інші питання, які можуть негативно вплинути на дотримання прав засуджених.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви почули, що і народні депутати озвучили це питання, і Міністерство юстиції, і автори сказали, що, да, є певні речі, які варто, мабуть, врахувати там при підготовці до другого читання. Сподіваюся, що і Уповноважений з прав людини теж долучиться до опрацювання цього законопроекту до другого читання. Відповідний підкомітет підготує. І Валерій Іванович Божик продовжить особисто... заступник голови комітету продовжить особисто

роботу над цим законопроектом у комунікації з усіма вам, щоб він дав дійсно позитивний ефект. Мені здається, з того, що ми почули, побачили в тексті законопроекту, є потенціал для того, щоб цей законопроект дійсно дав позитивний ефект і для осіб, які засуджені і, власне, для нашої економіки, що теж є дуже важливим.

Отже, колеги, тоді пропоную переходити до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич. Князевич.
Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко. Німченко.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов. Пузанов.
Соболев.
Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, рахуємо. 13 членів комітету – за, проти – 0, утримались – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, переходимо до наступного нашого питання порядку денного – це проект Закону про внесення змін до статті 281 Цивільного кодексу України щодо збереження генофонду Українського народу (реєстраційний 10450). Прошу голову профільного підкомітету Калаура Івана Романовича доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Профільний комітет з питань цивільного та адміністративного законодавства на своєму засіданні в режимі онлайн-опитування розглянув законопроект 10450 про внесення змін до статті 281 Цивільного кодексу України щодо збереження генофонду Українського народу.

Що пропонується цим законопроектом? Цим законопроектом пропонується доповнити статтю 281 Цивільного кодексу України пункту 8, за яким особа має право розпорядитися своїми репродуктивними матеріалами на випадок своєї смерті, оголошення її померлою або визнання безвісно відсутньою.

З приводу цього законопроекту Головне науково-експертне управління висловило, надіслало свій експертний висновок. І на моє глибоке переконання, ці зауваження, які викладені у висновку вони є такими, що потребують дійсно обговорення, бо в самому законопроекті не визначається, в якій формі особа репродуктивні матеріали якої зберігаються може розпорядитися цими матеріалами на випадок своєї смерті чи оголошення її

померлою. Ми з колегами обговорювали і вирішили все ж таки, що дійсно цю форму розпорядження потрібно уточнити, бо вона має доволі значні правові наслідки і пропозиції Ігоря Павловича Фріса, Миколи Олексійовича Стефанчука. Я щоб, як-то кажуть, не бути спорченим телефоном, ми можемо надати слово Ігорю Павловичу, він нехай висловить свої бачення, як модернізувати цей законопроект, а потім я вже зачитаю висновок профільного комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Романович.

У нас є і представники від авторів цього законопроекту. Давайте Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, краще спочатку автори нехай скажуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спочатку автори, а потім... Добре. Тоді від авторів я так розумію, у нас Оксана Дмитрієва.

ДМИТРИЄВА О.О. Так. Добрий день, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, вам слово.

ДМИТРИЄВА О.О. Добрий день, колеги. Дякую, Денис Вячеславович, що, і колеги, швидко зібрались і підняли свої питання з приводу покращення нашої пропозиції.

Що хочу сказати. Що у нас, ви знаєте, що всі ми підтримали законопроект 8011, що стосувався лише соціальних гарантій того, що збереження матеріалів військових буде за рахунок держави. Але з'явилася правка по утилізації. І тут виникла вся ця колізія, як воно має відбуватися. Зараз нам це треба у швидкому вже режимі вирішити і виправити, щоб не було цієї колізії, бо питання утилізації, воно стояло не лише для військових, а

і для цивільних, як воно має правильно відбуватися. Тому я дуже вас попрошу, як ви уже своєю фаховою думкою вирішите і пропишете, внесете там зміни, пропозиції саме для того, щоб ми більше до цього питання не поверталися, і врегулювати його один раз і на постійно для всіх і для цивільних, і для військових. Це буде нотаріальна згода, це буде розпорядження або як ви скажете. Головне, щоб воно працювало. Головне, щоб воно не визивало ніякої колізії. Тому тут ми вже будемо полягатися на вашу думку, на ваші пропозиції. І я сподіваюся, дійсно, всі фахові пропозиції, які там від пана Ігоря виникали Фріса і ГНЕУ, для нас вони підходять. Головне, щоб ми їх врегулювали як буде після загибелі військового, як буде, якщо людина зникла безвісти і це вже більш детально прописати, щоб всі розуміли, як потім робити і працював цей законопроект. Головне, щоб ми встигли швидко це напрацювати, але з вашими пропозиціями ми погодимося.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Оксана.

Тоді слово зараз має Фріс Ігор Павлович, потім Сергій Власенко.

ФРІС І.П. Я хочу спочатку зупинитися в частині конкретизації того, що озвучив ГНЕУ в своєму висновку. Він там розділив своє зауваження на дві або навіть на три частини. Перша частина стосовно того, що в основному законопроекті, який був запропонований авторами до першого читання, не визначена форма розпорядження. Вона може бути різною. І дійсно з фахівцями, які в такому нон-стоп режимі ми обговорювали це питання, ми всі дійшли конкретного визначення, що все ж таки це мав би бути заповіт. В загальному мав би бути заповіт, тому що тільки заповіт відповідною нормою 1233 Цивільного кодексу є розпорядження фізичної особи на випадок його смерті. При чому заповіт може бути не тільки на майно, а заповідальне розпорядження може стосуватися за вчинення будь-яких конклюдентних дій або інших дій. Умовно кремувати тіло або умовно розвіяти прах над Чорним

морем в Криму. Тобто вона може висловити будь-яку візію і будь яке питання. Але тут виникало зразу друге питання, якщо це буде заповіт, а репродуктивні клітини, на думку науковців, на нашу думку, і на мою в тому числі, все ж таки мають певні характеристики майна, яке може бути відчужене, яке може бути заповідане, яке може бути успадковане. В цьому випадку в нас виникають питання загальних строків, загальної процедури спадкування і термінів 6-місячних, які можуть в той чи інший спосіб обмежити, скажемо так, людей на якийсь певний період в здійсненні цієї репродуктивної функції. Тому було запропоновано визначити з врахуванням висновку ГНЕУ, що таким розпорядженням може бути, воно складається у формі письмової заяви, справжність підпису на якій засвідчується нотаріально. Це перша частина і вона, скажемо, нівелює ті всі проблеми, пов'язані з волевиявленням, встановленням особи, з належністю відповідних репродуктивних клітин тій особі, яка це розпорядження подасть відповідній установі, куди вона буде здавати ці клітини і де вони будуть зберігатися.

Другий момент – це було питання, пов'язане з відсутністю адресата, кому ж, хто зможе використовувати ці клітини. Тому ми додали, що волевиявлення фізичної особи, виражене в такому розпорядженні, може бути адресовано визначеній в ньому фізичній особі. Тобто саме кому особа доручить або надасть право використовувати ці клітини, повинно бути зазначено в цьому розпорядженні.

Третій момент, виникало питання під час обговорення щодо розпорядження вказаними клітинами, я зараз повернуся до померлого або безвісти відсутнього так само, але, значить, розпорядження вказаними репродуктивними клітинами здійснюється з порядком та умовою, визначеними законодавством. До обговорення, колеги, ця дефініція. Мені здається, що варто все ж таки залишити законодавством, не давати законом, тому що саме порядок, він може бути затверджений відповідним профільним міністерством, Кабінетом Міністрів і деталізувати саме процедурні моменти

здійснення, використання цих репродуктивних технологій. Тому я би тут не зосереджувався в законі.

Наступне питання – це питання "Прикінцевих та перехідних положень". Значить, юристами нашого комітету було опрацьовано пункт перший і деталізовано такий загальноприйнятий порядок набрання чинності нормативно-правовим актом, не так як в основному законі, а що цей закон набирає чинності через три місяці з дня, наступного за днем його опублікування, крім пункту третього цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього закону.

І другий пункт – це "Прикінцевих та перехідних положень", він визначає, яким же чином повинно застосовуватися законодавство стосовно волевиявлення фізичної особи, яке було у авторів першого, основного законопроекту, який був поданий, було визначено, які були вчинені або посвідчені нотаріусом. Мені здається, ми повинні розширити конструкцію і додати оформлені, тому що були різні способи волевиявлення. Одні особи укладали правочин в письмовій формі з установою, яка здійснювала забір матеріалу і зберігання. Другі особи видавали заяву у формі... розпорядження у формі заяви, де засвідчувалось справжність підпису. Тому, думаю, ми повинні розповсюдити дію застосування допоміжних репродуктивних технологій із використанням репродуктивних клітин такої особи в будь-який спосіб щодо оформлених документів, які ним були здійснені. Це ключові питання.

Тепер питання, яке хотілося обговорити, - це питання визнання особи безвісно відсутньою, тому що ми визначаємо припинення цивільних прав і обов'язків з настанням юридичного факту, юридичного факту смерті, який може бути після смерті особи, або встановлення особи померлою. Саме тоді припиняються певні права в одних і виникають певні права в других. Якщо ж ми тут добавимо визнання особи безвісно відсутньою, то в цій ситуації, якщо особа з'явиться і вона, особа, може помінати своє волевиявлення, можуть виникнути колізії. До обговорення це питання.

Я все ж таки висловлюю позицію за те, щоб прибрати безвісно відсутніх осіб з цієї конструкції, залишити тільки померлих осіб або визнаних судом померлими, і в такому форматі цей законопроект пропонувати в редакції комітету, якщо ми маємо намір його приймати за основу і в цілому.

Дякую.

КАЛАУР І.Р. У мене є там іще зауваження, пригадуєте, ГНЕУ писало з приводу батьківства. Ми ж говоримо про те, що якщо дитина народжується після смерті батька впродовж десяти місяців, то батьком цієї дитини вважається особа, з якою жінка перебуває в шлюбі. А тепер уявімо собі другу ситуацію, коли жінка такої особи, яка зробила розпорядження, вийшла заміж, а потім вирішила скористатися цими репродуктивними клітинами, от хто буде батьком цієї дитини? Бо по закону, по Сімейному кодексу так, як зараз це написано, то батьком цієї дитини мав би бути чоловік, з яким вони перебуває в шлюбі.

ДМИТРИЄВА О.О. Можна коментар з цього приводу як лікар і як ми вже спілкувалися, то батько... це ж репродуктивні клітини цієї людини, яка їх залишила, то батько та людина, яка загинула, чиї ці клітини.

ФРІС І.П. Оксано, трошечки не так, тому що Сімейний кодекс говорить, Іван Романович абсолютно слушну думку озвучив. У нас є репродуктивні клітини...

ВЛАСЕНКО С.В. Бо з медичної і з юридичної точки зору це деколи різні речі.

ДМИТРИЄВА О.О. По-різному, так.

ФРІС І.П. Абсолютно різні речі, звісно. Іван Романович абсолютно слухну річ сказав, що відповідно до норм Сімейного кодексу батьком визнається та особа, яка фактично буде чоловіком тієї жінки, яка може використати ці репродуктивні клітини відповідно до норм Сімейного кодексу.

СТЕФАНЧУК М.О. Ігорю Павловичу, ну, це ж презумпція.

ФРІС І.П. Абсолютно. Але як у цій ситуації бути, якщо ми зробимо розпорядження, умовно кажучи, на дружину, а дружина вийде заміж і вона використає ці клітини.

СТЕФАНЧУК М.О. *(Не чути)* йдемо по тому, що батьком визнається дитина, яка походить від цього батька за згодою з іншим з подружжя, інше подружжя спільну заяву вони подають і визнають, що батьком є померла особа. Просто... *(Не чути)*

ФРІС І.П. Миколо Олексійовичу, ми зараз не вирішуємо питання, до речі, про те, що сказав Іван Романович, ми не вносимо зміни ні в Сімейний кодекс, не вносимо зміни в питання батьківства, але це так само слухна ідея, яку нам в будь-якому випадку прийдеться обдумати і обговорити на майбутнє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене запитання є до авторів законопроекту. Скажіть, будь ласка, тому що цей законопроект, він є сателітним по відношенню до основного законопроекту. Ви сказали про ту проблематику, яка є. Я так розумію, що основний законопроект буде голосуватись на одному з найближчих засідань, планується, Верховною Радою. Чи можете ви членам комітету повідомити про, ще раз, про нагальну потребу голосування і основного законопроекту, що ми, яку проблематику вирішимо, чому це

необхідно зробити максимально швидко і відповідно цього законопроекту 10450 як сателітного, який розглядає наш комітет?

ДМИТРИЄВА О.О. Тобто, щоб Комітет соціальної політики ще провів після вашого комітету одне засідання і вніс ці зміни, які ви зараз пропонуєте, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Я вас питаю про те, яку проблему, щоб всі члени Комітету з питань правової політики ще раз від вас почули, яку проблему вирішує основний законопроект і чому його потрібно проголосувати, якщо це так, максимально швидко? І чи є необхідність максимально швидко проголосувати цей законопроект, який ми зараз як сателітний розглядаємо на нашому комітеті?

ДМИТРИЄВА О.О. Зрозуміло. Колеги, ми з вами на початку грудня прийняли законопроект 8011, який говорить, що ми даємо соціальну гарантію для наших захисників про збереження їх репродуктивних клітин за рахунок держави. В законі ми прописали, що ми даємо три місяці на те, щоб Міністерство охорони здоров'я розробило нормативні акти. Тобто дія цього закону вступає в нас уже в березні. Але була внесена правка про утилізацію цих клітин. Тому зараз всі підняли це питання в соцмережах взагалі скрізь, де можна. І з приводу того, що якщо людина загинула, її клітини утилізують. Тому нівелюється той гарний законопроект, який з вами ми проголосували про соціальну гарантію. І якщо ми зараз чітко не пропишемо як воно має працювати не лише для військових, але і для цивільних, бо зараз війна і гинуть і цивільні люди. Що робити з їх репродуктивними клітинами після їх загибелі? Тому це дуже важливо нам зробити до березня місяця, щоб не було отієї колізії, щоб не утилізували клітини військових, які загинули, бо це все ж таки наш генофонд і це репродуктивні клітини, які вже не повернуться, якщо їх утилізують.

Тому зараз нам дуже швидко треба це врегулювати питання. І ось це все, що говорив пан Ігор, це слухні питання. Ми погоджуємося з тим лише, щоб воно правильно працювало. Як ви запропонуєте, з вашої точки зору прописати це правильно, то все буде добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

_____. Денис Вячеславович, у мене тоді до пані Оксани є питання. От щойно Тимур скинув мені, що в суміжному законопроекті, який був предметом розгляду в Комітеті соціальної політики є зміни в Сімейний кодекс, який врегульовує саме питання про те, яке наголошував Іван Романович.

ДМИТРИЄВА О.О. Так-так.

_____. Але, якщо ми з вами вирішимо, що ми не будемо застосовувати ці норми і положення для безвісти відсутніх осіб, чи зможемо ми внести відповідні зміни ще в той законопроект...

ДМИТРИЄВА О.О. Так.

_____. Щоб тільки застосовувався він для померлих та визнаних судом померлим.

ДМИТРИЄВА О.О. Так-так. Ми домовились із Комітетом соціальної політики, що після вашого комітету ми знову ж таки проводимо комітет і все це вирішуємо питання, щоб... Лише як ви скажете, тут зараз ви вже головні у нас.

_____. Окей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але в мене питання, а чому він вводиться у дію через три місяці?

ДМИТРИЄВА О.О. Бо ми в законі так прописали, три місяці на розробку підзаконних актів і з березня місяця він вступає в дію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Ні. Ні-ні, 10450 – той, який ми зараз розглядаємо.

ДМИТРИЄВА О.О. Ні-ні. У дію вступає Закон 8011, де прописана правка про утилізацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте. Зараз законопроект 10450. Зараз я ще раз відкрию.

ВЛАСЕНКО С.В. Денисе Вячеславовичу, у них горяще питання утилізація. У них немає горящого питання, як реалізувати ці репродуктивні клітини, тому вони хочуть там, де утилізація ввести його в дію негайно і зупинити утилізацію.

ДМИТРИЄВА О.О. Так.

ВЛАСЕНКО С.В. А там, де стосується регламентації питання, як їх використовувати...

ДМИТРИЄВА О.О. Дякуємо.

ВЛАСЕНКО С.В. ... це можна трошки протягти і підготувати "підзаконку" і так далі. От вся історія.

ДМИТРИЄВА О.О. Так-так, саме так. Дякую-дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Краще грошима.

ДМИТРИЄВА О.О. Йде пряма трансляція.

ВЛАСЕНКО С.В. Але, яка мені різниця, я ж... мені байдуже. Всі нормальні люди розуміють, що це був жарт, а для ідіотів я нічого зробити не зможу, тому...

ДМИТРИЄВА О.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні. Дивіться, колеги, я просто дивлюсь, що цей 10450 тут зазначено, цей закон набирає чинності з дня наступного за днем його опублікування та вводиться в дію через 3 місяці з дня набрання ним чинності.

ДМИТРИЄВА О.О. Можна я скажу, бо ми ж хотіли...

ВЛАСЕНКО С.В. Їм же "підзаконка" потрібна.

ДМИТРИЄВА О.О. ... у законі прописували розпорядження, що його мали прописати в Міністерстві юстиції.

ВЛАСЕНКО С.В. Це вже "підзаконка" потрібна.

ДМИТРИЄВА О.О. Да.

А так, як це не треба вже робити і ви пропонуєте інше, то там вже як ви скажете, тоді він і вступає в дію.

ВЛАСЕНКО С.В. Але ще раз, я би розділив два питання. У них горящее питання - це утилізація. Я би в соціальному комітеті не ліз би в питання юрисдикції Комітету правової політики, не регулював би питання, які пов'язані із функціоналом Сімейного кодексу. Я би вирішив тільки одне питання в тому законопроекті 8011, я би вирішив тільки питання утилізації і написав би, що вони не утилізуються, ці клітини. Це перша історія.

Далі, у нас, в нашому законопроекті є два великих блоки. Перше – це як вирішувати це на майбутнє. І друге – що робити з тим, що вже є. Як вирішувати на майбутнє – ми дійшли, майже дійшли згоди, ну, ми дійшли згоди про те, що це повинна бути нотаріально посвідчена історія. Єдине, що я би там, де запропонував Ігор Павлович посвідчення підпису, я би ще поставив кому і написав: або заповітом, або заповітом. Да, щоб це була або окрема заява, або в заповіті особа може це зазначити на майбутнє.

А тепер виникає питання: що робити на минуле? Оце величезне питання насправді, тому щоб у нас не з'явилася зараз заднім числом незрозуміла кількість заяв, незрозуміло ким написаних, незрозуміло як вони появляться, що з ними буде і так далі. Тому тут треба подумати.

Мені подобалася, до речі, ідея, яка у нас звучала в нашому обговоренні, що це за рішенням суду може бути, хай суд дає оцінку і визначається, тому що ми не можемо. Якщо людина уже загинула і його клітини уже обліковуються, ми не можемо сказати, що, хлопці, а тут тільки нотаріальна форма. Бо людини вже нема, людини нема.

Тому я би це віддав суду, хай суд визначається, може, там... все одно ми будемо прописувати якісь спеціальні процедури, хай суд визначається, там достатньо рішенням першої інстанції і все. Тим більше, що, якщо клітина не буде утилізована, ну, окей, це займе у майбутньої мами це займе там зайвий місяць, ну, окей. Але зате ми будемо певні, що не буде якихось маніпуляцій із певними речами, пов'язаними там, я ж кажу, із власністю, і з всім іншим, бо ми ж розуміємо, що батьківство – це ж не просто, що любляча

жінка отримала від люблячого чоловіка щось, це ж потім має і юридичні наслідки.

Тепер, Ігор Павлович, що стосується пропавших безвісти. В чому тут є проблемка? Проблема в тому, що, наскільки я зараз розумію, у нас немає чіткої статистики, скільки у нас є загиблих, а скільки у нас хлопців пропалих безвісти і скільки із тих, що рахуються пропалими безвісти, насправді є загиблими. І ми цього не розуміємо. І зараз говорити про те, що ми викидаємо пропалих безвісти із цієї історії, це неправильно.

Якщо людина висловила своє волевиявлення, хорошо, а він би, припустимо, він це волевиявлення висловив сьогодні і ця історія відбулася. А він потім прийшов і сказав, ні, я вже не хочу. Окей, але вже воно реалізовано, його волевиявлення... Це так само як, вибачте, коли відбувається цей процес між чоловіком і жінкою, він спочатку висловлює своє волевиявлення, а потім через якийсь момент каже, ой я уже передумал. Але вже все, вже висловив, вже все. Тому я би, я би залишив пропалих безвісти, бо велика кількість таких людей є, які по факту загиблі, але обліковуються як пропали безвісти, ми ж цього теж свідомі.

Я би додав, не лише заява, для майбутнього, а і заповіт. І я би встановив все-таки судову форму для тих, хто уже написав такі заяви і хто уже загинув або пропав безвісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, поясни, будь ласка, для чого додатково встановлювати судовий механізм для тих документів, які були оформлені до моменту набрання чинності закону в спосіб, який на той момент діяв. Тобто чи це був правочин, укладений між ними і організацією, чи це вже було нотаріально засвідчена згода, для чого ми будемо цих людей додатково відправляти в суд?

ВЛАСЕНКО С.В. А скажи мені, окей, а скажи мені, будь ласка, а там не було можливості якоїсь простої письмової форми? Якщо це був правочин,

правочин повинен був бути нотаріально посвідченим чи це проста письмова форма?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, проста письмова форма.

ВЛАСЕНКО С.В. Хочеш, я тобі принесу 100 штук правочинів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію.

ВЛАСЕНКО С.В. ...заднім числом підписаних, де буде стояти дуже подібний підпис до загиблої людини, але... Давайте якісь... Або давай напишемо так, що якщо це не було нотаріально посвідчено, то нема питань, тобто це тоді йде без суду. Але якщо це не нотаріально посвідчено, то тоді в суд.

ФРІС І.П. Згідний.

ВЛАСЕНКО С.В. Давай так підемо, робоча історія, я так думаю.

Але тут ключове інше, ключове те, щоб соціальний комітет вирішив лише одне питання – неутилізації, щоб вони не лізли... Бо, колеги дійсно підняли питання, на жаль, Сімейний кодекс – це у нас стара історія, яка по факту... хоча він там прийнятий уже в 2004, якщо я не помиляюся, але по факту там багато історій, яких за станом на сьогоднішній день не існує. Бо тоді в 2004 навіть ніхто подумати не міг, що можна репродуктивні клітини заморожувати і залишати їх на зберіганні і після смерті людини можна здійснити запліднення жінки або чоловіка, або якимось... І просто Сімейний кодекс, конструкції Сімейного кодексу були збудовані без врахування цього. І нам абсолютно точно прийдеться це все вносити в Сімейний кодекс, і це величезна робота. Тому нам треба вирішити два питання вже зараз і

потихеньку починати працювати з Сімейним кодексом для того, щоб його привести у відповідність до сучасних вимог.

Перше. Ми в соціальному комітеті говоримо про те, що не утилізуються клітини. Раз. У нас ми говоримо про те, що якщо на майбутнє, то лише нотаріально посвідчена або заява, або заповіт. Якщо на минуле, якщо воно було нотаріально посвідчено, нема питань. А якщо було не нотаріально, то тоді, будь ласка, через суд. Ми вирішуємо ці питання, а далі ми собі спокійно працюємо над Сімейним кодексом. Якось так.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, перед тим, як я надам слово ще пану Євгену Горовцу, давайте так, нам потрібно просто визначитися. Я не буду тут оголошувати, всі ми розуміємо дебати приблизно пленарних засідань. Як ми організаційно поступимо? Чи ми зараз голосуємо в редакції комітету проект рішення комітету. І якщо є необхідність, до понеділка ще спілкуємося, а потім, якщо буде необхідність, переголосуємо проект рішення комітету...

ФРІС І.П. Денисе Вячеславовичу, а можна запропонувати, щоб ми відклали розгляд цього питання, наприклад, на понеділок. І до цього моменту оці три моменти, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігорю Павловичу, оце був другий варіант просто.

Я просто не встиг домовити, що або другий варіант...

ВЛАСЕНКО С.В. Просто у нас є політична згода, нам треба це правильно оформити, щоб потім не було у нас проблем і ми зберемося на дві секунди, затвердимо законопроект і підемо далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте просто вирішимо. Я просто, розумієте, про понеділок дещо переживаю, щоб всі мали змогу підключитись і щоб ми рішення прийняли.

ДМИТРИЄВА О.О. Нам треба, щоб і Третякова комітет збрала.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, по Третяковій, відповім ще раз, по Третяковій величезне прохання, хай там залишать вони одну норму про те, що клітини не утилізуються, хай не ходять в Сімейний кодекс, я вас благаю, бо це буде проблема. Ми ж як почнемо читати, що там понаписує соціальний комітет в Сімейний кодекс і ми його почнемо блокувати на Погоджувальній раді. Це нікому не потрібно.

_____. Це правильно.

ВЛАСЕНКО С.В. Це нікому не потрібно. Хай залишають одну просту норму, що клітини не утилізуються. Тобто ми вирішуємо питання, вводимо його в дію зразу, з моменту там... на наступний день після підписання і йдемо далі. Не ходіть в Сімейний кодекс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, а ми з Третяковою пересікаємося лише на майбутнє фактично по законопроектах. Тобто як це буде робитись на майбутнє після прийняття цього законопроекту, правильно, з комітетом Третякової? Станом на зараз цей законопроект інший?

ВЛАСЕНКО С.В. Дивись, на майбутнє ми їй формулу можемо дати те, що запропонував Ігор і ми додаємо тоді заповіт, і все, і маємо чистий спокій. У нас на майбутнє є формула.

_____ . Сергій Володимирович, дивіться, з приводу заповіту, треба подумати, бо людина, яка визначена в заповіті, має право відмовитись від заповіту, є там адресна відмова, безадресна відмова.

ВЛАСЕНКО С.В. А так і буде. ... *(Не чути)*

_____ . І не виконати розпорядження можна так само.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Так само і по розпорядженню, якщо вона не захоче, вона не заплідниться. Вибач.

_____ . Колеги, а можна ще таке питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Стоп! Стоп! Стоп! Дивіться, я просто, щоб ми... можливо, я зараз переговорю з нею, поки йде засідання, щоб ми ніде, я маю на увазі, якщо ми зараз не приймаємо рішення, а відкладаємо на понеділок, наприклад, щоб ми ніде не завадили іншому комітету вирішити основне питання, скажімо так. Я тому і говорив про два варіанти: чи ми зараз приймаємо рішення, а потім, якщо потрібно, в понеділок проводимо перегляд рішення комітету, але воно вже буде, да, наше рішення десь орієнтовно...

_____ . Перегляд, нам треба буде дві третини, Денис Вячеславович...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чого дві третини? Більше половини. Більше половини тих, хто проголосує "За" проект.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, ні, більше половини списочного складу комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Більше половини, щоб проголосували "За". Ну, давайте, якщо у нас є розуміння, а я бачу, що воно у нас є, то ми можемо це зробити. Я не бачу проблем з переглядом рішень комітету. Давайте зараз надам слово пану Євгену Горовцю, потім Інні Бернадській щось. Я спробую зараз ще переговорити теж, і вирішимо, як ми будемо діяти.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Можна говорити? Дякую.

Колеги, я навіть не планував виступати, бо перебуваю в складній ситуації оскільки до нас надійшли на висловлення позицій відповідні законопроекти щодо обговорюваної теми, але ми ще не сформували її. І відповідно позиції підписаної міністром немає. Але оскільки вже пролунало, що обговорюваний законопроект передбачає підготовку і схвалення Мін'юстом підзаконних актів, які забезпечать імплементацію законопроекту, я змушений взяти слово і зауважити, що, ну, принаймні в первісній редакції законопроект навіть не дає можливості Мін'юсту щось схвалити. Тобто відповідних повноважень, тим більше якогось чіткого розуміння, що саме ми маємо і де схвалити, щоб закон запрацював, законопроект не відповідає на це питання. Але не це головне. Головне, що справді закон порушує, ну, дуже складні питання, і вони багатозарові. Я вдячний колегам, що ви вже поставили багато слухних питань і показали, власне, контраверсійність і підходи, які закладені в первісній редакції, і зауважили можливість шляхи вирішення. Але насправді ситуація іще складніша, як на мене. Знову ж таки звернув увагу, що саме назва Закону про збереження генофонду, генофонду Українського народу, так, звучить. Відповідно, якщо це мета законопроекту, то очевидно все має працювати на те, щоб відповідні репродуктивні клітини отримали відповідно подальшого життя і завершилися відповідно народженням дитини загиблого бійця. Але закон, законопроект відповідно взагалі цього не передбачає. Тобто він лише дозволяє, по-перше, висловити певне розпорядження з тим, щоб хтось призначений, ну, вжив певних

заходів. Але, знову ж таки, нема конкретизації, що відповідне, по-перше, це є обов'язковим, що хтось це буде якось контролювати і так далі, і тому подібне. Тобто в цьому сенсі принаймні законопроект неконкретний. Знову ж таки, зверну увагу, що якщо ми...

ВЛАСЕНКО С.В. Мін'юст хоче контролювати запліднення? Не зовсім зрозумів, хто що повинен контролювати?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Ні.

ВЛАСЕНКО С.В. Законопроект вирішує одну єдину проблему. Для того, щоб народилася дитина потрібна воля двох батьків: тата і мами. Якщо хтось з батьків загиблій, то ми говоримо лише про те, в якій формі має бути виражена воля загиблої особи, яка свої репродуктивні клітини здала у відповідний банк, щоб їх можна було використати, тобто щоб залишився принцип, коли двоє батьків висловили свою волю на використання, ну, на створення дитини, отак скажімо. От ті все, законопроект тільки про це.

І контролювати це буде той, хто залишиться в живих із батьків. Він візьме в руки відповідний нотаріально посвідчений документ загиблої особи і далі буде сам все контролювати. До речі, наскільки я пам'ятаю, по цьому закону Мін'юст нічого не повинен розробляти. Бо там мова іде про законодавство. Наскільки я пам'ятаю рішення Конституційного Суду, термін "законодавство" у нас в нижній границі завершується постановами Кабміну. Тому все, там все, що повинно бути врегульовано, воно регулюється законодавством, а відтак максимум – постановами Кабміну, мені так здається, може, я щось не так дочитав.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Сергій Володимирович, дякую, як завжди, за вчасне уточнення. Я лише підкреслюю, що законопроект не зовсім логічний, тобто я погоджуюсь з вами, що з точки зору сформульованих норм ідея

законопроекту саме в цьому. Але назва, очевидно, є занадто більш широкою, ніж це передбачають відповідні норми.

Ми, звісно, не про те, щоб контролювати запліднення. Але як ми тоді зберігаємо генофонд, якщо інший з батьків відповідно, наприклад, відмовляється?

ВЛАСЕНКО С.В. Я думаю, що якщо головна біда цього законопроекту в назві, то я думаю, що якось це переживемо всі разом.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Сергій Володимирович, давайте я висловлю, в чому головна біда законопроекту, на нашу думку. Зверну увагу, що якщо ми закладаємо основний механізм волевиявлення відповідної особи – це розпорядження, справжність підпису на якому засвідчується нотаріусом, то на практиці в нас можуть бути дуже складні ситуації.

Зверну увагу, що сутність дії, яка полягає у засвідченні справжності підпису, полягає в тому, що нотаріус встановлює лише особу підписанта і встановлює, що він підписав цей документ. Нотаріус жодним чином, принаймні де-юре, не втручається в зміст документа. Він інколи буває взагалі жахливим, залежно від того, наскільки там нотаріус виявився переконливим щодо відповідної особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії змінити той текст чи ще щось. За великим рахунком нотаріус навіть не має права порушувати це питання, якщо на практиці це відбувається, напевно, на краще з точки зору інтересів правопорядку. Але це може бути, умовно кажучи, взагалі жахливе розпорядження, яке адресовано одній особі, а містить розпорядження використати відповідні клітини для того, щоб матір'ю була інша особа, і купа інших відповідних історій.

Крім того, знову ж таки якщо ви кажете, що додати або заповітом, то в нас може бути інша історія, коли є і розпорядження, і потім є заповіт і зміст їх не збігається. Третє.

ВЛАСЕНКО С.В. Діє останній документ, як завжди це було...

ГОРОВЕЦЬ Є.М. *(Не чути)* цього не написано.

_____ . Ні-ні-ні, це різні документи по суті і змістом, абсолютно правильно.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. І дивіться, по заповітах у нас це історія, умовно кажучи, Стародавнього Риму, продумана в усіх деталях і відповідно працює, що наступний заповіт скасовує попередній, можна в будь-який час скасувати заповіт. Ця історія відповідно тут є достатньо визначена.

Як бути із розпорядженням, якщо є два розпорядження: сьогодні – одне, завтра – інше? Правила немає, значить, нам треба продублювати цю всю історію по цих розпорядженнях, встановити колізійні норми, як вони співвідносяться. Крім того, у нас є спадковий реєстр, який фіксує заповіти, ви бачите всю історію. Тут фактично виключені історії з примітивним службовим підробленням або ще чимось.

За розпорядженням – це документ, який просто рухається у вільному обігу. Знову ж таки в нас не передбачається в законі контроль, якщо це викладено на бланку, щоб перевіряли обов'язково бланки, все інше. Тут залучені треті особи – відповідні клініки або інші установи, які займаються репродукцією. Знову ж таки, повертаючись до питання збереження генофонду, а якщо не скористався правом, не зробив розпорядження, як на мене, тут можна цілком подумати про те, щоб на рівні закону як з аналогією зі спадкуванням, за законом встановити право, що, наприклад, дружина, яка перебувала у шлюбі, тобто вдова, мала право скористатися за приписами закону. Це, очевидно, буде відповідати ідеї збереження генофонду і відповідно, в принципі, дозволить реалізувати за умовчанням. Очевидно, був інтерес, якщо здав ці репродуктивні клітини, то відповідним чином використати.

ВЛАСЕНКО С.В. А за вашою логікою, вибачте, а за вашою логікою, а якщо потім передумав?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Ні, я згоден, це...

ВЛАСЕНКО С.В. На початку здав, а потім...

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Я показую, наскільки складний цей законопроект і скільки питань він породжує.

ВЛАСЕНКО С.В. Так а з цим ніхто не сперечається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми маємо самі, що він складний законопроект, ви нам очі не відкрили.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Я завершую, бо я можу ще довго перераховувати купу проблем, які я бачу в цьому аспекті. Я підтримую, власне, Сергія Володимировича, що нагальність, взагалі ургентність цього питання лише в частині цих слів про утилізацію. Це справді, очевидно, помилка, напевно, її треба якнайшвидше виправити. Але я би на цьому зараз зупинився і наш законопроект розглядав би все-таки не в такій прискореній версії, коли ми одразу накидуємо якийсь текст і він стає законом, а потім, я переконаний ледь не на сто відсотків, що ми потім будемо змушені повертатись і виправляти, і переписувати ледь не заново.

Давайте, я не знаю, якщо у нас немає опції в другому читанні, бо до другого читання, якщо ми йдемо до цієї стезі, то ми тоді надамо пропозиції, з вами зустрінемося неодноразово і вийдемо на нормальний текст. Якщо треба зразу в цілому і зараз рішенням комітету цей текст, все одно треба час його опрацювати, тут надзвичайно багато питань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у мене така пропозиція.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, репліка одна. Єдине що хочу Євгену Миколайовичу доповісти, що ми вже прийняли подібний документ, в Законі 9226 ми застосували конструкцію щодо особистого розпорядження військовослужбовця, підпис, який засвідчується нотаріально щодо призначення особи, яка буде отримувати кошти у випадку його смерті. Тобто така конструкція вже існує в законодавстві, вона вже використовується. Це одне питання.

І друге питання. Я зараз можу помилитися, але пані Оксана мені казала, що при здачі цих репродуктивних клітин, передачі їх до установи, яка робить відбір і зберігає, вона їх не прийме без відсутності такого розпорядження. Питання, чи може вона вносити потім зміни і брати інші розпорядження, це, напевно, все ж таки підзаконними актами повинно регулюватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігорю Павловичу, може, через Дію.

ФРІС І.П. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам має сподобатись.

Колеги, давайте... Да, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В. І так нормально запліднення відбувається через дію, певну дію.

ФРІС І.П. Або бездіяльність, теж може бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, колеги, колеги...

ВЛАСЕНКО С.В. Як казав Жванецький, на секунду задумался и ты уже отец.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксано, до речі, тут питання було від Ігоря Павловича Фріса. Скажіть, будь ласка, от зараз ці клініки чи установи з репродуктивної цієї медицини, вони приймають зараз ці клітини без розпорядження, як їх використовувати, чи ні?

ДМИТРИЄВА О.О. Зараз розпорядження немає, тому вони їх приймають. І в деяких лікарнях це просто письмова згода, а в деяких це і нотаріально навіть завірено. Тому я підтримую пана Сергія з приводу того, що нотаріальні згоди у нас будуть прирівнюватися до вашого рішення, а все інше вже через суди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, тоді в мене така пропозиція.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, вибачте, давайте подумаємо який обсяг у нас горящий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, я ж про це і говорю. Дивіться, я тільки що просто там переговорив з іншим комітетом. Давайте зробимо таким чином: ми тоді на понеділок це питання відкладемо. За цей час я дуже попрошу, Ігор Павлович, представники авторів, Сергій Володимирович, якщо маєте змогу долучитися, і Мін'юст, спробувати опрацювати це питання із профільним комітетом. Наскільки мені сказали, там вже є рішення профільного Комітету соціальної політики. Вже є рішення по цьому законопроекті. Вони лише чекають, якщо ми приймаємо своє рішення, вони повертаються і переглядають по 118 статті, виключаючи ці пункти звідти. Ми за цей час спробуємо прокомунікувати, зрозуміти все ж

таки, що їм там нагально необхідно. Якщо цей порядок може бути... Якщо ми знайдемо формулу до понеділка, ми її проголосуємо. Проголосуємо, наприклад, як невідкладний за основу і в цілому. Але ж ми з вами розуміємо, що це не значить, що він піде за основу і в цілому. І тоді якщо всі погодяться з такою нами запропонованою формулою, піде за основу і в цілому. Якщо не піде за основу і в цілому, то піде за основу і ми тоді в режимі спокійному доопрацюємо, бо інших варіантів, мені здається, зараз голосувати точно це буде трошки неправильно. Тому така пропозиція.

ДМИТРИЄВА О.О. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, дивіться, але проблема насправді... Я рідко погоджуюся з Міністерством юстиції, але сьогодні змушений погодитись і те, що колеги говорили, насправді нам треба починати підготовку великого законопроекту, який буде лише в цій частині вносити зміни і в Сімейний кодекс, і в процедури пов'язані. Бо інакше, чесно, ми можемо вирішити проблему, якщо ми приймемо цей Закон 10450, ми вирішимо проблему точково. І все, про що говорило Міністерство юстиції, воно полізе. Рано чи пізно ці проблеми полізуть. І ми повинні бути до цього готові і точно не забувати про це питання. Ми повинні чітко для себе визначитись по розпорядженнях, що наступне відміняє попереднє, що воно отак є. Коротше, ми повинні вирішити цілу купу питань, без яких це все або буде працювати кульгаво, або навіть будуть якісь зловживання. Нам просто від цього... Тоді нам треба зрозуміти, що це великий шмат роботи, який ми повинні зробити якнайшвидше насправді, бо без цього будемо мати проблеми. І нам треба визначити, який обсяг правового регулювання горящий для соціального комітету. Якщо для них горящее утилізація. Окей. То тоді наш законопроект взагалі їм не потрібний зараз. Якщо горящий і

трошки їм треба допомогти якось принаймні сигнал послати, то це інша історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що тут важливо і питання, як на майбутнє після прийняття закону, що він нас чекають, яким чином це робити.

_____. Це треба, щоб комітет прийняв...

ВЛАСЕНКО С.В. Але дивіться пане голову, Горовець ж правильно сказав, що є прогалина, якщо по заповітах, чесно кажучи, я був переконаний як для себе внутрішньо ...

_____. Тільки заповіт і все.

ВЛАСЕНКО С.В. На майбутнє, да. Теж така історія, дивись, виходить, що в тебе заповіт буде розшматований, да. У тебе буде один заповіт на клітини, один заповіт... Я розумію, що так можна робити.

_____. Так можна робити.

ВЛАСЕНКО С.В. Я знаю-знаю, я ж кажу.

ДМИТРІЄВА О.О. Але це не зручно зовсім.

_____. Можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз-зараз. Чекайте. Хвилину. Дивіться, Сергій Володимирович, ні. Я так розумію, що їх нагальність ми не перетинаємося у питаннях знищення.

_____ . Утилізація. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, утилізація, ми не перетинаємося, ми бачимо. Ми перетинаємося лише в питанні, як людям робити на майбутнє, щоб всі розуміли це. Ви правильно, і Мін'юст правильно сказав, що це великий шмат, пласт роботи і окремо, і питання сімей, як там через суд чи потрібно і так далі. Це можна врегулювати окремо. Але я розумію, що від нас чекають зараз, щоб дати орієнтир, як йти через нотаріально посвідчену заяву з посвідченим підписом чи в іншій формі. Але не так як є як зараз. Зараз я так розумію, це письмова...

_____ . На коліні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, щось незрозуміло.

ВЛАСЕНКО С.В. Але, тому тут у нас консенсус є, пане голову. Тут ми всі розуміємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да.

ВЛАСЕНКО С.В. ... що на майбутнє нотаріально посвідчена форма. Ми тільки зараз сперечаємося, яка це форма, чи це окрема заява, чи це в заповіті, чи це і там, і там.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ВЛАСЕНКО С.В. ... При цьому ми нашим хлопцям на передовій можемо нагадати, що командир частини має право здійснювати...

_____ . Заповіт.

ВЛАСЕНКО С.В. ... нотаріальні дії, а відтак для цього не треба нікуди їхати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саме так.

_____. Сергій Володимирович, їхати не треба, але здавати клітини все одно треба їхати, там він не здасть клітини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В тому і суть, колеги, давайте спробуємо на понеділок підготувати оцю формулу, що ми, ну, там, де ми бачимо погодження, що нотаріально посвідчена форма і, мені здається, колізію вирішити – там заповіт чи заяви. Ну, наприклад, якщо заповіт складений, то враховується заповіт, да, а заява тоді, ну, як би має меншу силу. Ну, формулу цю знайти для того, щоб дати орієнтири, коли буде прийматися основний законопроект – ми зможемо прийняти разом з ним і сателітний цей законопроект, щоб люди знали як робити їм на майбутнє. А все інше, що стосується Сімейного кодексу і так далі, винести в окрему цю історію, все, от я так це бачу.

КАЛАУР І.Р. Да, я ще два слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

КАЛАУР І.Р. Нам не треба, ... *(Нерозбірливо)* ця або заява, або заповіт. Якщо в нас є усталений інститут розпорядження майновими благами на випадок своєї смерті, то для чого ми будемо зараз вводити ще одну інституцію – заява на випадок смерті? Давайте...

_____ . Іван Романович, я це підтримую від самого початку, цю ідею.

КАЛАУР І.Р. Якщо ми приймаємо рішення, що це буде заповіт, ну, да, можливо, так, як каже Сергій Володимирович, можливо, незручно. Але є свої плюси, бо заповіт може посвідчувати командир частини, да, він посвідчив цей заповіт, той пішов, здав клітини і всі питання вирішені. Для чого нам ще вводити ще одну інституцію – заява на випадок смерті?

_____ . Дозвольте мені попросити Інну Бернацьку детально, може, так точно сказати бачення тих, хто посвідчує заповіти і хто їх фізично бере в роботу і це розпорядження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А перед цим пані Оксана Дмитрієва, прошу теж дуже уважно послухати, бо, ну, щоб ви розуміли чи там профільний комітет, щоб вони теж позиція авторів законопроекту щодо того, що зараз буде висловлюватися.

БЕРНАЦЬКА І.М. Можна...

ДМИТРИЄВА О.О. Добре. Добре. Чую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, прошу, прошу.

БЕРНАЦЬКА І.М. У мене було тільки доба попрацювати над цими питаннями. І вони дійсно, як Євгеній Миколайович каже, дуже глибокі.

Значить, перше – те, що стосується, як пан Сергій Власенко сказав, гарячої проблематики. У Законі 3496 у нас є стаття 11 і там передбачено зберігання репродуктивних клітин на випадок втрати репродуктивної функції

при виконанні обов'язків з оборони держави і так далі, але не вказано: на випадок смерті або оголошення померлим, або...

_____ . Визнання безвісно відсутнім.

БЕРНАЦЬКА І.М. Так, так. І питання в тому, що ця норма вносилася для того, що в цих клініках зберігання цих клітин є платним, це не означає, що вони будуть зберігатися безкоштовно, це означає, що держава має платити клінікам. І саме тому, я так припускаю, що в "Перехідних положеннях" з'явилося це положення про утилізацію. Тому я хочу просити передати до Комітету соціальної політики дві норми і визначитися з таким поняттям як "постмортальна репродукція". Ми знаємо, що є репродукція у нас, коли є там двоє, вони живі, вони там... хтось захворів, хтось не захворів. Але вони всі питання на практиці між собою оформляли договором з клініками, вони підписували ці договори у простій письмовій формі і в тих договорах вони могли зазначати ті всі питання, хто, що, коли, кому. І щоб після цього плюс приватні клініки перші пішли, посилати людей, принести ще додатково нотаріальні заяви згоди. Вся ця репродуктивна історія у нас пішла по практиці подачі заяв-згод. От в пояснювальних записках ми завжди читаємо, щоб не було витрат на нотаріальні процедури. Заява взагалі така регіону може вартувати там від 300 до 800 гривень, умовно кажучи. І сьогодні вже де-факто існують ці заяви.

Але я не зустрічала ніде такої заяви, щоб можна було розпоряджатися після смерті, тому що у нас немає такого поняття як постмортальна репродукція. І саме в цій статті "Право на життя" нам треба визначити, що вона фактично з цими нормами з'явиться. Але питання ширше, ніж репродукції за заявою дружини. Ми розуміємо, що є чоловік, жінка, жінка залишається, жінка вирішує питання. Якщо ми от вчора перелистали історію по європейських державах, там навіть є, що це батьки можуть звертатися за тією репродукцією за допомогою сурогатної матері, народжувати,

репродукцію щодо дитини. Тому треба визначитись концептуально, якщо ми говоримо, тоді треба вставляти, що це стосується подружжя або другого з подружжя, бо зараз ще будуть черги матерів з батьками, а в нас залишилася так от: репродуктивні клітини сина – ми хочемо онуків. Це перше. Значить, перше, це хочемо подати до соціального комітету 3496. Друге – визначитись концептуально, що ми зупинимось, що це для подружжя і цивільного з подружжя, щоб у нас не з'явилися історії з батьками.

Що стосується заповіту. Дивіться, із заповітом у нас дуже просто. Широке коло посвідчувачів – це нотаріуси приватні, державні і дуже багато різних ще, які прирівнюються до нотаріальних, так. Всі ці заповіти мають систему куди вони вносяться, тобто їх сховати неможливо. Вони на бланку, вони захищені нотаріальною таємницею. Тобто заповіт як інститут сформувався дуже надійно. І навіть, коли буде запущена електронна система нотаріату... Зараз розробляється, що текст заповіту буде зашифрований і закритий, і його не можна буде відкрити поки особа жива. В принципі, в нас побутує ще заповіт – це заповісти будинок, землю і так далі. Але хто бачив як... є різні заповіти: кремувати тіло, розвіяти прах над Дніпром...

_____ . *(Не чути)*

БЕРНАЦЬКА І.М. Да. Тобто є різні. І стаття по заповітах, вона пишеться, особисте розпорядження на випадок смерті. Там нічого не вказано про... Тобто ми припускаємо, що ця історія може бути. Ми припускаємо, що можливо потрібно буде доопрацювати якісь механізми і подумати.

Щодо заяв, ну, заповіт надійніше. Крім того, у Верховній Раді я знайшла законопроект, проект Закону про застосування допоміжних репродуктивних технологій (6475-1), там є вони різні, але там уже є передбачено, що клітини утилізуються, якщо особа не залишила заповіт. Тобто норма така вже кимось писалась в тому законі. Можна його, просто підняти, саму конструкцію, і подивитися.

Що стосується, тобто ми маємо йти, тому що так само є ще і інші погляди. Якщо залишаються клітини людини, то, якщо ви відкриєте заяву, які підписують всі ці наші донори, то вони пишуть, якщо вони не були використані, їх утилізувати або дозволити на них експерименти. Люди теж бояться, щоб ті клітини не були продані за кордон, щоб на них не було експериментів. Тому питання утилізації треба ставити чітко, якщо утилізуються в такий-то строк, якщо не було заяви чи розпорядження, чи заповіту.

І по наших військовослужбовцях тоді, якщо стоятиме питання зараз зупинити, що їх не можна утилізувати, треба питання відокремити військовослужбовців, адже саме для військовослужбовців держава буде фінансувати ось цей період зберігання, допоки вирішиться це питання з цим законом. Розумієте? Тому що питання так з приватними клініками стояти не буде, вони ж туди здають в ті банки на певних умовах. Тому я би просила саме подати до Комітету соцполітики наші думки.

І ще по заяві. Розпорядження у формі заява з ... *(Нерозбірливо)* підписом, який засвідчується нотаріально, історія легша, але вона не систематизована, тобто будуть такі питання, як казав пан Сергій Власенко, Євгеній Миколайович Горовець, що ці розпорядження, в принципі, вони будуть у нотаріусів, вони будуть у реєстрах, підписи там будуть і так далі, можна регулювати. Тут потрібно, як ви оберете концепцію, яку і ми тоді маємо зробити. Якщо говорити про безвісти відсутніх, тоді вони під заповіти не потраплять, тому що заповіт, це тільки випадок смерті або оголошення померлим. Для безвісти відсутніх можна передбачити заяву, але це потрібно тоді розписати.

І, якщо подивитися ще взагалі правове регулювання в Україні цих питань, у нас фактично діє тільки частина сьома 281 ... *(Не чути)* ... 123 Сімейного кодексу і порядок підзаконний нормативно-правовий акт, який, коли ми дивимося на питання Німеччини про сурогатне материнство, там дуже все суворо, а в Україні досить демократично. І у нас це регулюється

тільки старесеньким порядком. Логічно, що це мало би регулюватися законом, але поки на сьогоднішній день немає закону, то буде слово "законодавством". Але серед норм, як я бачу напрацьовані серйозні великі такі законопроекти у Верховній Раді є. Вони ходять по комітетах, там досить є гарні норми. Я думаю, що ми пройдемо, від цього порядку ми все-таки прийдемо до закону. Ось такі наші думки на даний час, а далі ми будемо долучатися до Ігоря Павловича.

ФРІС І.П. Дякую, Ірочко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте так. Давайте відкладаємо на понеділок, скоріш за все на ранок тоді понеділка, десь там на 10 годину, 10:30 може так призначимо засідання, от комітету. До того часу, я дякую, до речі, пані Інно Бернацька за те, що ви досить в стислих термінах встигли опрацювати.

ДМИТРИЄВА О.О. Але можна невеликий коментар, пані Інні. Цей закон на який...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте я договорю, пані Оксано.

ДМИТРИЄВА О.О. Перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Інно, вам за те, що ви теж встигли досить швидко і ґрунтовно опрацювати це питання, Мін'юсту, колегам народним депутатам так само, всі розумію значення цього законопроекту, всі хочуть, щоб дійсно максимально швидко пройшло, але, щоб це було зроблено правильно.

Тому давайте так, я бачу, що ми з вами політично домовились, да, на понеділок тоді відкладемо це питання. Я би дуже просив Ігор Павлович з

Мін'юстом, з Нотаріальною палатою, з авторами законопроекту з нашими колегами народними депутатами спробувати вийти на текст на понеділок. От і з комітетом прокомунікувати. Я вже...

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, єдине маленьке зауваження, мені би хотілося, щоб ми, якщо ми всі зараз тут є, все ж таки вирішили концептуально, як ми підемо, враховуючи це, ми будемо писати норми закону. Тобто, якщо ми йдемо для померлих або визнаних померлим, може бути і заповіт, або тільки заповіт, а для осіб, які безвісти відсутні може бути розпорядження – одна конструкція, може бути і заповіт, і розпорядження. Але тоді заповіт має вищу юридичну силу над розпорядженням або, ну, або просто заповіт і розпорядження і має бути однакова юридична сила. Тобто ми повинні знайти ту конструкцію, по якій ми будемо працювати.

СТЕФАНЧУК М.О. Друзі ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, зараз, Микола Олексійович.

Ну давайте так, у нас ще опція в середні, в нашому чаті, це ж можемо узгодити ці позиції, щоб зараз тут не витратити завий час. Якщо хтось готовий висловити позицію зараз про те, що сказав Ігор Павлович Фріс, то прошу, можете зараз висловити. Але у нас ще є...

_____. Денис Вячеславович, мене цікавить як особа буде знати чи вона безвісти відсутня буде, чи вона оголошена буде померлою, чи вона помре? Ну, от як ми це зробимо? Ви розумієте ... *(Не чути)*

ДМИТРИЄВА О.О. Так, так, це головне.

_____. ...постановка питання така себе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте ми з вами поспілкуємося ...

_____ . (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...окремо чи в нашому чаті комітетському, чи окремий Zoom просто між членами комітету проведемо і все, і там поспілкуємося і вирішимо. Добре?

_____ . Прийняв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб ми тут зараз ... (Не чути)

ВЛАСЕНКО С.В. А можна пані Оксані технічне питання? А скільки можна фізично зберігати репродуктивні клітини?

ДМИТРИЄВА О.О. Скільки завгодно. Лікарі кажуть, що майже 300 років можна їх зберігати.

ВЛАСЕНКО С.В. Тоді це необмежена історія.

ДМИТРИЄВА О.О. Необмежена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Ви щось хотіли сказати, пані Оксана?

ВЛАСЕНКО С.В. Я чому задаю питання, бо якщо людина буде пропала безвісти – все одно в якійсь момент вона буде оголошена померлою.

ДМИТРИЄВА О.О. Так.

ВЛАСЕНКО С.В. Бо там вже ж у нас є встановлені строки. Але єдине що...

ДМИТРИЄВА О.О. П'ять років.

ВЛАСЕНКО С.В. ...мамі там прийдеться чекати, умовно кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Пані Оксано, ви щось хотіли сказати.

ДМИТРИЄВА О.О. Да, я лише, знову ж, я подякую, не буду займати багато часу.

А пані Інні невеличку ремарку, дякую, що вона швидко розібралися із цим законом.

Закон, про який вона говорить – про утилізацію, його Рада відхилила і вже не треба на нього посылатися. Тобто ми маємо зараз чітко з вашим комітетом прописати ці всі питання і вирішити як має бути згода.

І ще хочу сказати, що людина підписує це не в окопі там чи десь, а лише коли вона приходить до лікарні і здає клітини. Чи зручно буде писати заповіт? Оце питання мене лише там цікавить.

БЕРНАЦЬКА І.М. Вони ж ходять до нас, вони там підписують всі документи, договори, анкети, згоди, а потім приходять до нас із зразком з клініки засвідчити справжність підпису. Це так працює сьогодні в клініках, які дорожать репутацією, бояться штрафів, відповідальності.

ДМИТРИЄВА О.О. Добре. Головне, щоб ми дуже не зарегулювали це питання і не було великої бюрократії і все.

ВЛАСЕНКО С.В. Тут питання не бюрократії, тут питання в тому, щоб пересвідчитися, що це було саме цієї людини.

ДМИТРИЄВА О.О. Так, погоджуюсь.

ВЛАСЕНКО С.В. Бо я ж кажу ще раз, це ж не просто питання народити, це ж питання, пов'язані...

ДМИТРИЄВА О.О. Від кого.

ВЛАСЕНКО С.В. ... з майновими історіями, з спадщиною, з усім іншим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви просто уявіть собі перший який-то скандал чи щонебудь з цієї причини, і це може поставити під питання взагалі...

_____. Всех.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, цей процес. І нам...

ВЛАСЕНКО С.В. Але, колеги, я ще раз кажу, насправді, я думаю, що Україна, мені так здається, я не переконаний, але я думаю, що Україна – це перша країна, яка з цим реально стикнулась, насправді по великому рахунку. І насправді ми будемо перші, хто отак масово це буде регулювати, і ми повинні бути такими дуже обережними в цій історії, щоб ми тут не нарегулювали одне, воно нам потім полізе десь збоку.

Тому я ще раз кажу, ми чітко повинні розуміти, що від нас необхідно прямо зараз, а далі сідати і спокійно дивитися на все інше. Бо я, чесно кажучи, не чув взагалі, знову, я не займався ніколи цим питанням, але я навіть не чув ніколи, що в інших країнах є достатньо розгалужене законодавство, яке би регламентувало ці речі.

ДМИТРИЄВА О.О. Ізраїль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все.

ВЛАСЕНКО С.В. Можливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, все, ми з вами політично всі домовилися, да? Ми знімаємо це питання, в понеділок повернемося до цього питання. Ми подумаємо, як нам організаційно, чи нараду в Zoom проведемо, може, я попрошу Галину Миколаївну підключитися до комітету, щоб ми узгодили, що критично важливо, що можна залишити на потім. Все, з цим погодили, немає необхідності окремо голосувати, значить, це питання відкладаємо.

Давайте, у нас наступне є питання нашого порядку денного, давайте максимально швидко пройдемося. Це щодо виступу Комітету бенефіціаром та реципієнтом проекту "Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні (Pravo-Justice III)" (партнер з розвитку – Європейський Союз, представлений Представництвом Європейського Союзу в Україні).

Бачу руку, пан Сергій Власенко, дайте я ще договорю. Колеги, секретаріат, можливо, повідомте, що у нас звернення від... лист Pravo-Justice, чи Тимур, хто-небудь оголосить, а потім я... Якщо у нас є представники Pravo-Justice на цьому засіданні, прошу теж руку підніміть, щоб я бачив. Чи є представники Pravo-Justice? На початку я точно бачив, що були. Pravo-Justice є представники?

ВЛАСЕНКО С.В. Вони втратили до нас цікавість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я впевнений, що ні. Колеги, давайте так, у нас третя ітерація проекту Pravo-Justice починає працювати в Україні. Можу від себе сказати, що Pravo-Justice, дійсно, здійснює експертну підтримку

діяльності комітету, народних депутатів, і можу сказати, що Pravo-Justice, цей проект, приймає і досить активну участь у підтримці і фінансовій, і експертній, проведенні і аудиту. Було проведено за безпосередньої підтримки Pravo-Justice, ще другої ітерації, так би мовити, цього проекту, технічний аудит. Деякі колеги народні депутати, хто долучений до цього електронного судочинства, це було теж надзвичайно важливим. І багато-багато всього іншого. І по формі такої роботи, що ми маємо можливість прийняти рішення комітетом щодо того, щоб виступити нашому комітету бенефіціаром даного проекту.

Про цей проект я нагадаю, що навіть інколи по складних законопроектах експерти цього проекту висловлювались навіть, зважаючи на їх професійну позицію, досить щиро і відверто. Тому я би пропонував підтримати це рішення.

А зараз надаю слово пану Сергію Власенку.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Голово, я би хотів уточнити, там загальний обсяг у них 13 мільйонів, а скільки вони виділяють на Верховну Раду? Бо я так, принаймні я подивився ті матеріали, які я подивися. Я побачив якісь загальні обсяги, але не побачив, скільки виділяється на Верховну Раду і на які саме проекти, тобто щоб розуміти, ми бенефіціар, ми яку частину цієї всієї історії?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Pravo-Justice, чи є представники у нас зараз Pravo-Justice на засіданні? Немає. Зараз Pravo-Justice на засіданнях, хоча були, ще я нагадую, були от.

Колеги, давайте так, є пропозиція прийняти це рішення. Я не знаю, чесно, в якій частині бенефіціаром є конкретно Верховна Рада. Я можу чесно сказати, те, що було, я думаю, що от і колега народний депутат Роман Бабій знає, що в частині електронного судочинства вони дійсно серйозно виступили з підтримкою, щоб провести технічний аудит цієї системи.

Зараз скоро буде починатися інша частина аудиту – функціональна частина електронного судочинства. Зараз приєднуються представники Pravo-Justice. Сергій Володимирович, зможете задати питання. І експертні заключення, постійна участь у засіданнях нашого комітету, тому я би пропонував підтримати запропонований проект рішення комітету.

Зараз бачу, Оксана Цимбрівська у нас з'явилася. Ми якраз говоримо, обговорюємо питання щодо рішення про те, щоб наш комітет виступив одним із бенефіціарів вашого проекту. І було питання від Сергія Володимировича Власенка члена комітету от. Попрошу, озвучте ще раз питання, щоб могла знову пані Оксана...

ВЛАСЕНКО С.В. Загальний обсяг програми на цей рік – 13 з хвостиком мільйонів. У мене питання: яка частина з цих коштів іде безпосередньо на Верховну Раду, на проекти, пов'язані з Верховною Радою, на які саме проекти і яка структура цих витрат?

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Доброго дня, шановні колеги. Дякую за запитання.

Проект розрахований строком на 30 місяців і почав свою діяльність з 1 січня цього року. 13 мільйонів – це загальний кошторис усього проекту на цю всю тривалість часу, яку я зазначила. В рамках проекту діє на основі свого робочого плану, який затверджений Європейською комісією, з яким укладений договір на імплементацію цього проекту.

Також ключовими бенефіціарами серед іншого нашого проекту є Вища рада правосуддя, Офіс Генерального прокурора України, Міністерство юстиції України. Так як ми маємо доволі довготривалу співпрацю з комітетом, насправді ми цього разу ініціюючи цю фазу, ми хотіли б, насправді і тому звернулися до вас, формалізувати наші відносини в силу того, що ми діємо як проект Міжнародної технічної допомоги, діяльність якого регулюється Постановою Кабінету Міністрів України про міжнародну

технічну допомогу і у визначені того, хто є бенефіціар, там теж зазначено, безумовно, що ними виступають і відповідні комітети Верховної Ради, які формують політику по тим чи іншим питанням. Саме так тому ми і звернулися з пропозицією до комітету, щоб ви стали нашим офіційним бенефіціаром і це було відображено у реєстраційній картці проекту.

З приводу детального кошторису у нас є план закупівель, який ми теж додаємо до реєстрації, ми можемо з вами ним поділитися, якщо це ще не було надано, де є розбивка кошторису по активностях. Там немає розбивки кошторису по бенефіціарах чи потенційно скільки грошей піде на якого бенефіціара. Тобто таких речей там немає. Ми діємо за шаблоном, скажемо, темплейтом, розділення кошторису, ось. І у нас теж визначені напрямки, по яких ми працюємо і де ми надаємо ту чи іншу допомогу, чи це є експертна допомога і на неї виділяються кошти, чи це є відповідні закупки, чи це є проведення якихось заходів і таке інше. Тобто наша допомога є різнопланова. В тому числі на цей рік у нас буде великий фокус на підтримку громадянського суспільства і різних громадських організацій, і надання грантів відповідних. Тому, якщо є додаткові питання, то з радістю поділюся документами, якщо у вас їх немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Ну, по-перше, дякую.

Мене цікавили цифри. Я почув багато інформації, яка мене не зовсім цікавила. Але окей. Тобто я для себе зрозумів, що ключова мета – це підтримка громадських організацій і гроші підуть туди, а бенефіціара, значить, наш профільний комітет. Хороша логіка. Погоджуюся з нею. При цьому я б попросив вас, якщо це можливо, все-таки виходячи з вашого, як ви сказали, темплейту, вибрати ті витрати і повідомити комітет, як можливого

потенційного бенефіціара, я чомусь думаю, що колеги підтримають це рішення, я утримаюсь при голосування, але колеги підтримають рішення.

І повідомте комітет все-таки, які ресурси ви виділяєте на комітет? Я приблизно розумію скільки ви грошей виділите на грантожерські організації, а скільки на підтримку комітету Верховної Ради ви виділите, мені б хотілося зрозуміти. Просто у мене тоді виникне наступне питання. А чого бенефіціари не вони, а бенефіціари ми, розумієте? Бо логіка така, що ви гроші в один бік, а бенефіціар у вас з іншого боку. Бо, коли ви говорите про те, що ви виділите кошти на експертів, то ви черговим грантожерам перерахуєте кошти, назвете їх експертами, вони прийдуть до нас і будуть вести чергові нісенітниці, розумієте, а ви будете говорити "ми ж вам допомагаємо".

Тому я хотів перед цим голосуванням дізнатися, скільки реальних грошей виділяється на допомогу, на реальну допомогу в роботі Комітету Верховної Ради України з питань правової політики. Я відповіді, на жаль, не почув, я зрозумів чому я її не почув. Я б просив вас, якщо, можливо, виберете нам цю інформацію з вашого темплейту і передати комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Єдине, що можу сказати, що от, наприклад, знову ж таки повертаючись до проведення фінансування того ж самого проведення аудиту електронної системи, тут як би як рахувати, хто бенефіціар, комітет, який приймає відповідні законопроекти...

ВЛАСЕНКО С.В. Утримувач системи, бенефіціар – утримував системи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажу, тут величезна...

ВЛАСЕНКО С.В, Пан голово, на цій стадії бенефіціар – утримувач системи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Теж не зовсім так, чесно кажучи.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, моє переконання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, про що ви говорите.

ВЛАСЕНКО С.В. ...що вони гроші розподілять між геошками, як вони завжди це роблять, якусь невеличку частину вони виділять на якісь інші речі, далі вони інші гроші розподілять на своїх вигаданих ними ж експертів і далі будуть говорити, що вони там сильно працюють. От приблизно так я собі розумію собі цю історію. Вибачте, може у мене такий трошки спрощений підхід, але принаймні попередній досвід говорить, що зазвичай воно так і виглядає. Тому я би хотів би зрозуміти в чому комітет буде прямим бенефіціаром? Що вони нам будуть робити? Будуть розробляти для нас законопроекти? Так вони лобісти тоді. Так вони тоді лобісти.

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Ви не праві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще не прийняли лобізм. Немає лобістів.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, ми ж не говоримо...

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Дивіться...

(Загальна дискусія)

ВЛАСЕНКО С.В. Я ж не сказав, що вони відповідно до закону вони лобісти...

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Якщо можна взяти слово. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Насправді конкретно по комітету ми як проєкт підтримуємо ряд звернень від комітету надати відповідні експертні висновки по ряду законопроектів, які є у нашому портфоліо і тими темами, якими ми опікуємося. І це є безпосередньо ця допомога, яку буде безпосередньо отримувати комітет.

ВЛАСЕНКО С.В. Я зрозумів. Тобто гроші вашим експертам, а вони пишуть експертні висновки. Я ж так і сказав, що так і буде.

ЦИМБРІВСЬКА О.С. *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, я не почув.

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Ви почули лише про громадські організації, з вашого саммарі, яке ...

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, чому, я почув і про експертів ваших, такі, які самі представники тих самих громадських організацій, просто ви їм на лобі написали, що вони експерти і вони чомусь думають, що вони експерти, от вся історія. Це ті самі люди, умовно кажучи, ті самі люди, із того самого середовища, просто одних ви називаєте громадськими організаціями, їм перераховуєте гроші під одні програми. Другі, таки з того самого середовища, ви їх називаєте експертами і перераховуєте їм гроші по других програмах, от вся історія, як відбувається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович...

ВЛАСЕНКО С.В. Але саме головне, що вони приходять до нас і деколи, деколи, я підкреслюю, слово деколи, верзуть такі нісенітниці, що навіть на голову не налазить, розумієте, а всі ставлять галочки, що ми тут допомогли, ми там допомогли, і здебільшого допомогли, і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це інші проєкти.

ЦИМБРИВСЬКА О.С. Я розумію, що гіркий досвід залишився по співпраці міжнародно-технічними проєктами, тому ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

Насправді і Pravo-Justice, ви пам'ятаєте, дійсно приймало участь і в організації візитів, і організовувала заходи, в тому числі куди запрошувались і члени комітету. Тут вже питання було, як члени комітету... Інколи не всі члени комітету хотіли скористуватися запрошенням. Знаєте, ми надсилаємо запрошення, коли приходять. Тому це насправді, це не тільки експертам. Скільки там конкретно на комітет, ніхто не знає. В комітет нічого...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голову, але дуже би хотілося дізнатися, скільки отримують оті експерти, які себе називають експертами, а потім вони розповідають, що вони незалежні, розумієте. Оце би хотілося дізнатися. Було би дуже цікаво.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз цього не дізнаємося.

ВЛАСЕНКО С.В. Я переконаний в тому, що ми справді це і не дізнаємося і найближчим часом теж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у мене пропозиція все ж таки підтримати проєкт рішення комітету по співпраці з Pravo-Justice. Я думаю, представляти

колегам нашим не потрібно цей проект. І мені здається, що ми зможемо зробити все ж таки багато позитивних речей, в тому числі при підтримці комітету з боку проекту Pravo-Justice. Єдине що, мені здається, у пана Олега Макарова було запитання щодо звітності, да. Пане Олеже, вам слово.

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Я бачу, якраз прочитала, пане Олеже. Так, безумовним є звітування. Мені здається, щотримісяці, і є піврічне, і річне.

МАКАРОВ О.А. Перед ким звітування?

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Перед бенефіціарами щопівроку, перед всіма ключовими бенефіціарами. Це називається засідання наглядового комітету проекту, де ми звітуємо. Але у контексті Постанови Кабінету Міністрів про міжнародну технічну допомогу, то там на Секретаріат Кабміну ще надсилається відповідний звіт по результатах. І там є точно річний і піврічний.

ВЛАСЕНКО С.В. А можна тоді одразу попросити, щоб надсилали і нам як бенефіціару, щоб ми не бігали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по одному. Сергій Володимирович, я вас дуже прошу, не перебивайте. Ви ж чемна людина.

ВЛАСЕНКО С.В. Це так здається. Я повна гадюка, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В цивільному житті поза засіданням комітету. Олег Анатолійович висловлюється.

МАКАРОВ О.А. Я кажу, чи можете скинути посилання на попередні звіти, щоб подивитись, в якій формі вони поступають і приблизно зрозуміти, як розподілялись минулі програми і минулі бюджети.

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Так, звісно, ми можемо надіслати, це буде за попередній проєкт.

МАКАРОВ О.А. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, бачите, Сергій Володимирович, ви навіть, навіть звітування буде, можливо, там зможемо почути скільки витрачається коштів на...

ВЛАСЕНКО С.В. Але, єдине що, пане голову, як чемна людина я дочекався і я все-таки прошу, щоб звітування відбувалося не лише Кабінету Міністрів, а, якщо можна, щоб принаймні в нашій частині нам скидали раз у пів року, немає питань, щоб бенефіціар бачив як витрачаються кошти і щоб ми бачили, що відбувається з цим, щоб ми не бігали за Кабміном, щоб ми вам листи не писали, а пришліть нам і так далі. Якщо це можна зробити, то можна. Якщо не можна, будемо листи писати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксана, ви почули?

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Так. Всі бенефіціари офіційно запрошуються, безумовно, на наглядовий комітет і є частиною наглядового комітету. Тому це буде частиною процесу і нашої співпраці.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні. Пані Оксана, дивіться, от я ж теж, повірте, я ж теж умію бути бюрократам, немає з цим питань. Бенефіціаром є комітет,

комітет представляє голова комітету чи все... Я ж попросив про інше. Я попросив, якщо це можливо, скидати на комітет одразу, щоб...

ЦИМБРІВСЬКА О.С. ... *(Не чути)* тому що ж буде комітет, а не голова бенефіціаром, тому...

ВЛАСЕНКО С.В. Але є і купа юридичних нюансів, у які ми теж уміємо грати, повірте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, що стосується... До речі, я завжди, ми розсилаємо всім, що нам надходить в СЕДО. Єдине що, не всі завжди читають це, що надсилається, але ми тут ділимося, шеримо все.

ЦИМБРІВСЬКА О.С. Знаєте, я скажу більше. У попередній стадії проекту комітет не був офіційно в нашій реєстраційній картці, але звіти наші ми на комітет надсилали по нашому прогресу піврічні і річні. Тому воно на комітет заходило, можливо, ви дійсно з ними не ознайомлювались, це інше питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, переходимо тоді до голосування. Прошу підтримати, за запропонований проект рішення.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Я обіцяв пані Оксані, що я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

Павліш.

Пузанов.

Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук – за.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс – за.

Отже рахуємо. 10 членів комітету – за. 1 – утримався. Проти – 0. Отже рішення прийнято. Дякую, колеги.

Все, колеги, всім дякую за сьогоднішнє засідання комітету. Як ми домовилися, давайте до понеділка спробуємо вирішити важливе питання по одному з цих законопроектів і тоді будемо призначати засідання комітету десь на 10:00 чи 10:30 понеділка. В чаті ми можемо ще поспілкуватися.

Ігор Павлович Фріс, давайте подумаємо з вами, якщо потрібно окрему нараду, можемо в Zoom організувати і попросимо, можливо, представників там профільного комітету пані Галину Третьякову, може долучитися, для того, щоб ми рамку визначили, що там конче необхідним, щоб ми прийняли і щоб вони мали можливість змінити своє рішення комітету в цій частині. Добре?

ФРІС І.П. Без питань. Можливо, ви все ж таки на всяк випадок уточните у пані Третьякової, чи є необхідність такого швидкого нашого опрацювання нашого законопроекту, чи все ж таки воно одне з другим не пов'язано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми поза цим, я вже уточнив, ми поза цим поспілкуємося. Там питання в тому, що в них є у рішенні комітету ті норми, які пересікаються з нами. І тому їм потрібно розуміння, якщо ми приймаємо рішення комітетом...

ВЛАСЕНКО С.В. Так може б вони прибрави, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так вони збираються тоді і виключають це в понеділок після нашого комітету, їм рішення нашого комітету потрібно.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, пане голову, дивіться, якщо у них горить одне питання – це утилізація, нехай у себе залишать тільки скасування утилізації, і все. А ми собі в спокійному режимі все зробимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я ж про це і говорю. Кажу, давайте ми зберемось просто на окрему нараду по Zoom, от там декілька людей і в тому числі з пані Галино Третьяковою вирішимо це питання. Ось все. Ну, щоб ви зараз під час комітету не обговорювали.

_____. Сьогодні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сьогодні звичайно, так часу небагато.

_____. Давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ну прямо зараз.

_____. Давайте відкривайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, домовились. Колеги, всім дякую за засідання комітету, до зустрічі. Всім безпеки і перемоги в нашій країні.
До побачення.